

2005 gegužės 11
Nr. 9

Lietuvos
Katalikų
Bažnyčios
informacijos
centro
leidinys

BAŽNYČIOS ŽINIOS

Šiame numeryje:

Bažnyčia Lietuvoje

Paminėta Gyvybės diena	2
Šeimos šventė Vilniuje	5
Paskaitos apie Švenčiausiojo Sakramento adoraciją	6
Maldos grupių susitikimas	8
Popietė minint Motinos dieną	9

Homilijos

GYVOJI DUONA Devintinės (A)	10
MUTININKO PAŠAUKIMAS 10 eilinis sekmadienis (A)	11
DANGAUS KARALYSTĖ 11 eilinis sekmadienis (A)	12

Straipsniai

Josephas Ratzingeris EUROPOS SIELA	14
---------------------------------------	----

Bažnyčios dokumentai

Katalikiškojo auklėjimo kongregacija PAŠVĖSTIEJI ASMENYS IR JŲ MISIJA MOKYKLOJE	17
--	----

Bažnyčia pasaulyje

Kardinolas Kasperis: „Ekumenizmas Benediktui XVI yra prioritetas“	23
Bendrojoje audiencijoje popiežius Benediktas XVI tęsė psalmių komentara	24

Paminėta Gyvybės diena

Kaunas

Šiais metais sukako 10 metų, kai buvo paskelbta popiežiaus Jono Pauliaus II enciklika *Evangelium vitae* („Gyvybės Evangelija“), kurioje popiežius dar kartą viso pasaulio katalikus paragino kasmet švęsti 1991 m. Kardinolų konsistorijos pasiūlytą Pasaulinę gyvybės dieną. Lietuvoje Gyvybės diena pirmą kartą paminėta 1994 m. Pasaulio gydytojų federacijos „Už gyvybę“ Lietuvos asociacijos iniciatyva, o nuo 1998 m. Lietuvos Vyskupų Konferencijos nutarimu švenčiama kasmet paskutinį balandžio sekmadienį.

Gyvybės diena skirti renginiai Kaune šiais metais prasidėjo balandžio 20 d. kasmėnesiniu arkivyskupijos kunigų susirinkimu kurijoje. Jo metu su aktualiais gyvybės apsaugos bei su tai susijusiais įstatymų leidybos, visuomenės gyvenimo bei moralės aspektais dvasininkus supažindino Leidybos ir informacijos centro „Už gyvybę“ (LIC) vadovė Birutė Obelenienė. Lietuvos šeimos centro atstovas Saulius Matulevičius aiškino, kaip šeimos tėvai turėtų elgtis, kad tinkamai ugdytų savo vaikus, o Kauno arkivyskupijos šeimos centro bendradarbė Ona Darbutaitė pristatė Gyvybės dienas skirtus renginius Kauno arkivyskupijoje.

Pagrindiniai Gyvybės diena skirti renginiai Kaune vyko balandžio 22 d. Tą dieną Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejuje atidaryta foto grafo Sigitos Kondrato darbų paroda „Pradėti kūdikį – tai pratęsti Kūrimą“ (EV, 43). Parodos atidaryme dalyvavęs Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius pasidžiaugė, kad tokia proga ekspozicija surengta Medicinos ir farmacijos muziejuje, kai šiandien, deja, tenka apgailestauti, kad medicina bei farmacija dažnai tampa mirties kultūros instrumentais. Ganytojas padėkojo tiek autoriui, tiek ir parodos rengėjams – Medicinos ir farmacijos muziejui bei LIC „Už gyvybę“, o visiems parodos lankytojams linkėjo būti gyvybės kultūros puoselėtojais kasdieniu savo gyvenimo liudijimu.

Tos pačios dienos popietę Kauno arkivyskupijos šeimos centras Gyvybės dienos ir Jono Pauliaus II enciklikos *Evangelium vitae* dešimtmečio proga arkivyskupijos kurijoje surengė konferenciją. Pradžioje kalbėjęs arkivyskupas Sigitas Tamkevičius apžvelgė minėtąją Jono Pauliaus II encikliką. „Jono Pauliaus II mirtis sutelkė viso pasaulio dėmesį į asmenį, visą savo gyvenimą kovojusį už žmogų, jo gyvybę nuo pat prasidėjimo akimirkos iki natūralios mirties. Nors šios jo nuostatos daugeliui atrodė per daug radikalia, tačiau visuotinė pagarba Šventojo Tėvo asmeniui jo iškeliamo pas Viešpatį akimirka patvirtino, kad tokia laikysena verta gilios pagarbos“, – sakė arkivyskupas. Jis priminė, kad ir pats Jonas Paulius II sunkiai kentėjo nuo ligų ir visu savo gyvenimu bei mirtimi net tik skelbė, bet ir paliudijo nepriylgstamą gyvybės vertę bei grožį. Arkiv. S. Tamkevičius taip pat pabrėžė, kad *Evangelium vitae* enciklika taip išaukština žmogaus gyvybę todėl, kad būtent dėl mūsų gyvybės buvo išlietas Kristaus kraujas kaip didžiausios Dievo meilės mums ženklas. „Tačiau kai šiandieniam pasaulyje Dievas nebelaikomas Dievu, tuomet išduodama ir gyvybė, žmogus manosi galįs ja manipuliuoti kaip tinkamas“, – sakė ganytojas. Jis nuoširdžiai padėkojo visiems šiandien savo gyvenimu skelbiantiems ir liudijantiems „Gyvybės Evangeliją“ ir paragino vis labiau angažotis Kristaus Evangelijai.

Po to pranešimą „Sutaikykite žmones su gyvybe“ (EV, 99) skaičiusi Krikščioniškųjų gimdymo namų gydytoja akušerė Banga Kulikauskaitė pasidalijo jaudinančia vienos savo pacientės istorija apie tai, kaip ji ryžosi išnešioti kūdikį, nepaisydama gydytojų siūlymo nutraukti nėštumą, nes dar ankstyvoje vystymosi stadijoje jos kūdikiui buvo nustatyta sunki nepagydoma liga. „Ir kai gimė kūdikis, nors teisgyvenęs vos šešias valandas, reikėjo pa-

Vilniaus arkivyskupijos kurijos pranešimas

Balandžio 28 d. Vilniaus miesto tarybos kolegija priėmė sprendimą organizuoti nemokamus TAI-CHI sveikatingumo mankštos užsiėmimus įvairiose Vilniaus vietose.

Pagirtinas Vilniaus savivaldybės vadovų noras paskatinti miesto gyventojus labiau rūpintis savo sveikata, sudaryti geresnes sąlygas mankštintis gryname ore. Tačiau sunkiai suprantama, kodėl siekiant minėtų tikslų buvo pasirinkta ne kokia nors gryna, įprasta fizinės sveikatos gerinimo metodika, sportinių žaidimų ar pratimų rūšis, o Lietuvoje mažai žinoma TAI-CHI praktika. Šios praktikos branduolys – Radža Joga, vadinamasis „dvasios ir vidinės energijos mokslas“. Patys TAI-CHI propaguotojai teigia, kad šio kiniško kovos meno pratimais tik išoriškai siekiama sveikatingumo ir savigynos sugebėjimų, o vidinis, tikrasis tikslas – „nušvitimas ir nemirtingumas vidinės energijos vystymo dėka“. Tai, kad Vilniaus savivaldybės vadovų inicijuojami užsiėmimai nebus skirti vien fizinei sveikatai gerinti, liudija planas greta mankštos organizuoti paskaitas apie TAI-CHI. Religijotyrininkai TAI-CHI drauge su kitomis Europoje ir Amerikoje platinamomis rytietišku religijų vakarietiškomis adaptacijomis priskiria vadinamajam „New Age“ – „Naujojo amžiaus“ parareliginių praktikų konglomeratui.

Tenka tik apgailestauti, kad Vilniaus miesto vadovai ėmėsi su Lietuvoje vyraujančia krikščioniška pasaulėžiūra nesuderinamos praktikos propagandos. Keltinas klausimas, kokie motyvai – asmeninė priklausomybė TAI-CHI grupei, finansinis interesus samdant brangiai apmokamus trenerius ar paprasčiausias naivumas – lėmė tokį sprendimą. Dar labiau stebina tai, kad viena iš numatomų TAI-CHI užsiėmimų vietų – katalikų branginamos Vilniaus Kalvarijos, erdvė greta Šv. Juozapo kunigų seminarijos ir Šv. Kryžiaus atradimo bažnyčios. Šis pasirinkimas liudija, kad miesto vadovai stokoja jautrumo žmonių religiniams jausmams ir nelinkę paisyti tarpvalstybinių susitarimų ir bendruomeninės praktikos įtvirtintos pagarbos sakraliniams objektams.

-vkn-

Viktorina Kaišiadorių vyskupijoje

2004 m. pabaigoje Kaišiadorių vyskupijos Katechetikos centras paakino 3–4 klasių moksleivius dalyvauti viktorinoje „Atsiliepiu į Dievo meilės kvietimą“. Pranešimai apie inicijuojamą viktoriną buvo išsiųsti visų 12 Kaišiadorių vyskupijos teritorijoje esančių savivaldybių Švietimo skyriams bei septynių vyskupijos dekanatų tikybos mokytojų metodinių būrelių koordinatorėms.

2005 m. kovo 1 d. įvyko įžanginis viktorinos etapas – komandų atranka mokyklose. Ji buvo organizuojama pačiais įvairiausiais būdais – atsižvelgiant į sąlygas, vaikų skaičių ir, žinoma, tikybos mokytojo išradingumą. Mažose mokyklose apsiribota netradicinėmis pamokomis, o didesnėse ir pačiose didžiausiose vyko tikros varžytuvės, kuriose dalyvavo po keletą mokyklos ir jos pradinio ugdymo skyrių komandų.

Pirmasis viktorinos etapas dekanatuose surengtas vos ne vienu metu – balandžio 12–15 d. Šiame etape dalyvavo 50 komandų iš 48 vyskupijos mokyklų, iš viso daugiau kaip 250 moksleivių. Pirmieji viktorinų maratoną Užuguosčio pagrindinėje mokykloje balandžio 12 d. pradėjo Stakliškių dekanato mokyklų moksleiviai. Renginyje dalyvavo septynių mokyklų komandos. Baigiamajame renginyje savo dekanatui atstovauti išrinkti renginio šeiminkai – Užuguosčio pagrindinės mokyklos komanda, vadovaujama mokytojų Anelės Kuchauskienės ir Danutės Sodaitienės.

Balandžio 13 d. viktorina vyko net trijuose dekanatuose. Alytaus „Piliakalnio“ mokykloje susibūrė 8 komandos iš 7 mokyklų. Nuspręsta, kad į baigiamąjį renginį vyks Alytaus r. Punios pagrindinės mokyklos komanda, vadovaujama mokytojos Virginijos Virnauskienės. Septynios Elektrėnų dekanato komandos suvažiavo į Vievį. Šauniauusiai pasirodė Elektrėnų savivaldybės Pastrėvio pagrindinės mokyklos komanda „Linksmasis traukinukas“, vadovaujama mokytojos Reginos Pukalskienės. Dalyvaujančių komandų gausybė visus pralenkė Širvintų dekanatas: į Kultūros centro salę susirinko 10 komandų. Iš šio dekanato į baigiamąjį renginį vyks Ukmergės r. Šešuolių pagrindinės mokyklos komanda, vadovaujama mokytojos Linos Mockevičienės.

matyti tos jaunos mamos bei jos vyro džiaugsmo kupinas akis. Jie galėjo išvysti savo vaiką, jį pasveikinti, pakrikštyti, pakalbinti, galų gale atsisveikinti su juo bei palaidoti... Jeigu tai pamatytu daugiau gydytojų, jiems tikrai nebekiltų noras siūlyti motinoms žudyti savo kūdikius dar iščiose dėl to, kad jie gali gimti nesveiki“, – sakė gyd. B. Kulikauskaitė.

Kauno arkivyskupijos šeimos centro darbuotoja Ona Darbutaitė skaitė pranešimą „Gyvybė visada yra gėris“ (EV, 33), o pasaulinės gydytojų federacijos „Už gyvybę“ Lietuvos asociacijos prezidentė doc. Alina Saulauskienė, skaičiusi pranešimą „Elkitės kaip šviesos vaikai“ (EV, 95), pabaigoje įteikė asociacijos įsteigtus simbolinius apdovanojimus „Už gyvybę“ – besilaukiančios motinos statulėlę (autorai – skulptoriai tėvas ir sūnus Žukliai, skulptūros marmurinis originalas stovi Vilniaus Moterų klinikos kiemelyje) – labiausiai kovoje už žmogaus gyvybę nusipelnusiems asmenims: arkivyskupui Sigitui Tamkevičiui, kunigui Robertui Skrinskui, LIC „Už gyvybę“ direktorei Birutei Obelenienei, Krikščioniškųjų gimdymo namų vyr. gydytojui Virgilijui Ruzinskui ir Lietuvos šeimos centro direktorei Vijoletai Valantiežitei. Konferencijos metu koncertavo J. Naujalio muzikos mokyklos smuikininkių ansamblis (mokytoja R. Bandzaitytė, koncertmeisterė R. Mačiulienė).

Tą patį vakarą Šv. Pranciškaus Ksavero (jėzuitų) bažnyčioje prasidėjusi Eucharistijos adoracija „Už gyvybę“ tęsėsi ištisą naktį. Prieš adoraciją „Tikėjimo ir šviesos“ bendruomenės čia parengė liudijimų bei giesmių valandą. Jos metu kelios mamos, auginančios vaikus, turinčius protinių sutrikimų, pasidalijo savo patirtimi bei išgyvenimais.

Eucharistijos adoraciją kaip maldos akciją „Žmogaus gyvybė – tai Dievo regėjimas“ (EV, 38) Kauno arkivyskupijos šeimos centras pakvietė pratęsti iki pat Šeštinių. Švenčiant Eucharistijos metus Kauno arkikatedroje vyksta kasdienė tikinčiųjų Švč. Sakramento adoracija ir bendruomeninė malda. Tad čia nuo balandžio 24 iki gegužės 8 d. melstasi už šeimų atvirumą gyvybei, gyvas ir mirusias mamas bei už gyvybės kultūros skleidėjus.

Balandžio 24 d. visose Kauno arkivyskupijos bažnyčiose per šv. Mišias buvo skaitomas Gyvybės dienos proga parašytas Lietuvos vyskupų laiškas, melstasi arkivyskupijos šeimos centro parengtomis vieningomis bendruomeninės maldos intencijomis. O tos dienos popietę Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčioje vyko „Kaunas jazz 2005“ festivalio sakralinės muzikos koncertas, skirtas Gyvybės dienai. Koncertavo CAPPELLA'A (Lietuva). Vakare Kauno arkivyskupijos šeimos centre šeimų susitikimo metu pagal Jono Pauliaus II mokymą diskutuota tema „Šeima – gyvybės kultūros skleidėja“. Pokalbį vedė šio centro darbuotoja Ona Darbutaitė.

Širvintos

Balandžio 18 d. vyko pokalbiai su Širvintų mokyklų moksleiviais ir jaunimu apie gyvybės šventumą „Lytiškumo dovana“ (lektorius – Lietuvos šeimos centro jaunimo projektų koordinatorius Saulius Matulevičius). Seminare dalyvavo per keturiasdešimt 8–10 klasių moksleivių. Moksleiviai labai aktyviai dalyvavo diskusijose, reiškė savo nuomonę ir pozicijas gyvybės tema.

Balandžio 22 d. Širvintų parapijos jaunieji filomeniečiai miesto gyventojams išplatino anketas „Vaikai ir šypsenos“. Anketos apibendrintos balandžio 20 d. Širvintų parapijos namuose, čia pradėta rengti paroda „Gyvybės dovana“. Balandžio 24 d. Gyvybės dienos proga Šv. arkang. Mykolo bažnyčioje aukotos šv. Mišios. Po to organizuota moksleivių ir jaunimo eiseną į parapijos salę, vyko talentų koncertas bei filmo peržiūra. Širvintų bažnyčioje atidaryta paroda „Gyvybės šventumas“.

Kaišiadorys

Balandžio 18–22 d. Kaišiadorių A. Brazausko vidurinėje mokykloje per didžiąsias pertraukas vyko akcija „Už gyvybę“: buvo rengiami pokalbiai ir interviu apie tai, ką mokiniai žino apie gyvybę, dalijami saldainiai, vėliavėlės su citatomis apie gyvybę, moksleiviai koncertavo.

Balandžio 20 d. Kaišiadorių rajono savivaldybėje vyko konferencija „Gyvybės Evangelija“, skirta popiežiui Jonui Pauliui II atminti ir Gyvybės diena paminėti. Pranešimus skaitė kun. A. Narbekovas ir Kaišiadorių vyskupijos šeimos centro vadovė gyd. M. Bagdonienė. Konferencijoje dalyvavo 56 asmenys, tarp jų ir Kaišiadorių meras, vicemeras, tarybos nariai. Visuomenė labai aktyviai įsitraukė į diskusijas, domėjosi embrioninių kamieninių ląstelių panaudojimu medicinoje. Konferencija truko 3 val.

Balandžio 24 d. Gyvybės dienos proga Kaišiadorių vyskupijos katedroje už gyvybę aukotos šv. Mišios. Buvo adoruojamas Švenčiausiasis Sakramentas. Po šv. Mišių Sielovados namų didžiojoje salėje surengta valandėlė popiežiui Jonui Pauliui II atminti ir agapė. Joje dalyvavusios šeimos skaitė ištraukas iš Jono Pauliaus II *Laiško šeimai*.

Kietaviškės

Balandžio 20 d. Kietaviškių pagrindinėje mokykloje Kaišiadorių A. Brazausko vidurinės mokyklos jaunimo grupė „Už gyvybę“ surengė vaidinimą – viktoriną. Paskaitą tema „Gyvybės stebuklas“ skaitė R. Truskauskienė.

Šiauliai

Balandžio 20 d. prie Šiaulių miesto gimdymo namų susirinko net keli šimtai mokinių ne tik iš Šiaulių, bet ir iš rajoninių mokyklų: Bubių, Gilvyčių, Kairių. Į akis krito nešami balionai, plakatai su užrašais: „Išsaugokime gyvybę“, „Dėkojame už gyvybę“. Vaikai atvyko paminėti Pasaulinę gyvybės dieną ir padėkoti ligininės gydytojams, seselėms, visam ligininės personalui už tai, kad jie milijonams vaikų padėjo išvysti saulės šviesą.

Mokiniai šoko, dainavo, teikė gydytojams gėles. Džiugino katalikiškosios Tėvo Benedikto Andruškos mokyklos pradinukų giesmės, skudučių muzika, Didždvario gimnazijos moksleivės Agnės Motiečiūtės daina „Paukščiai“, nuoširdi Bubių mokyklos mokinių giesmė „Mažo vaikelio malda“, šokių kolektyvo „Tarp savų“, vadovaujamo Ramūno Narskio, šokiai.

Šventėje dalyvavęs vysk. Eugenijus Bartulis džiaugėsi susirinkusiais, dėkojo Viešpačiui už duodamą gyvybę, kalbėjo apie neįkainojamą jos vertę. „Verta mums gyvent“, – sakė Šiaulių ganytojas. Vyskupas ragino susirinkusius mokinius melstis už esamus ir būsimus tėvelius bei mamas, kad jie suprastų atsakomybę, „kad visi ryžtųsi auginti, mylėti ir nepavargti“.

Generalinis gimdymo namų direktorius vyr. gydytojas Petras Simavičius sakė, jog reikia žemai nusilenkti toms motinoms, kurios leido vaikams ateiti į Dievo mylimą pasaulį. Nuoširdžiai padėkota ir personalui už jų darbą, už tai, kad tiek daug vaikų galėjo susirinkti į šventę. Vyr. gydytoja Angelė Jurgaitienė į vaikus kreipėsi šiais žodžiais: „Žinau, kokie laimingi jūs tėveliai, galėdami jus turėti, jumis džiaugtis. Mūsų dienos ir naktys paaugotos tam, kad vaikučiai galėtų juoktis“.

Nors diena buvo šalta ir vėjuota, didelis vaikų būrys susikibę rankomis apjuosė didžiulį gimdymo namų pastatą gyvybės žiedu, simboliškai rodydami pasauliui, kaip turi būti puoselėjama ir saugoma gyvybė.

Tėvo Benedikto Andruškos mokyklos pradinukai prašė gydytojų perduoti paruoštus laiškus būsimoms motinoms. Šios mokyklos direktorė Laimutė

Balandžio 14 d. viktorina šurmuliavo Molėtų parapijos namuose. Prie sunkių užduočių galvas laužė 6 komandos. Geriausiai pasirodė mažos mokyklėlės – Molėtų r. Suginčių vidurinės mokyklos Sidabrinių pradinio ugdymo skyriaus – komanda, vadovaujama mokytojos Kristinos Petkevičienės.

Balandžio 15 d. į Kaišiadorių vyskupijos sielovados centrą suvažiavo mokiniai iš Kaišiadorių dekanato mokyklų. Varžėsi 9 komandos. Ypač visus džiugino Kaišiadorių specialiosios internatinės mokyklos vaikai. Tačiau geriausiai pasirodė Kaišiadorių r. Žaslių vidurinės mokyklos komanda, vadovaujama mokytojos Laimutės Dekienės.

Baigiamasis viktorinos renginys – išvyka į Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminariją – numatomas gegužės 24 d. -svp-

Mišių patarnautojų krepšinio varžybos

Balandžio 16–17 d. Kaišiadorių vyskupijos jaunimo centras Jiezno parapijoje surengė Kaišiadorių vyskupijos Mišių patarnautojų krepšinio varžybas. Be to, susitikę Mišių patarnautojai turėjo puikią galimybę ne tik varžytis, susirasti naujų draugų, pabendrauti tarpusavyje ir smagiai leisti laiką, bet ir paklausti Kaišiadorių vyskupijos jaunimo centro dvasios vadovo diakono Kęstučio Dvarecko paskaitų apie liturgiką, dalyvauti specialiai jiems skirtose pamaldose, klausytis mokymų.

Varžybos vyko Jiezno vidurinėje mokykloje. Žaidėjai buvo suskirstyti pagal amžių į dvi jaunesniųjų ir dvi vyresniųjų moksleivių grupes. Žaidimui teisėjavo du jaunuoliai savanoriai iš Elektrėnų. Po varžybų komandos buvo apdovanotos. Jaunesniųjų grupėje pirmą vietą iškovojo Paparčių parapijos komanda, o vyresniųjų grupėje pirmoji vieta atiteko Jiezno parapijiečiams.

Kitą dieną, sekmadienį, visi dalyviai Jiezno bažnyčioje dalyvavo šv. Mišiose, kurias aukėjo šios parapijos klebonas kunigas Rolandas Bičkauskas. Klebonas pamokslo metu džiaugėsi vyskupijos vaikams ir jaunimui skirtu renginiu ir ragino, prašant Dievo pašaukimą į kunigystę, melstis ir už Mišių patarnautojus.

-svs-

Dorinio ugdymo diena

Balandžio 29 d. Kauno r. Garliavos J. Lukšos gimnazijoje vyko dorinio ugdymo diena „Krikščioniškos vertybės – iššūkis šiuolaikinei visuomenei?!“ Svečiai ir dalyviai – dorinio ugdymo mokytojai, švietimo priežiūros ir ugdymo specialistai, politikai ir visi, kuriems rūpi krikščioniškųjų vertybių sklaida šiandieninėje visuomenėje – į ją susirinko ne tik iš Kauno rajono ir Kauno miesto, bet ir iš visos Kauno apskrities.

Renginio programa buvo įdomi ir intensyvi – atviros integruotos tikybos – etikos – dailės – muzikos pamokos „Grižtančiojo pėdsakais“, projekto – kompaktinio disko „Bažnyčia viduramžiais“ pristatymas, konferencija, kurioje buvo apibendrinta dienos tema.

Atviroje pamokoje-meditacijoje „Grižtančiojo pėdsakais“ dalyvavo 3 g (11 kl.) mokiniai. Dalyviai buvo supažindinti su Šv. Rašto ištrauka Lk 15, 11–32, kuri buvo pamokos šūkis. Su jaunuimu gilintasi į teksto esmę ir simboliką, meniniu ir prasminiu požiūriu išanalizuotas Rembranto paveikslas „Sūnaus palaidūno grįžimas“. Asmeninė pamokos dalyvių refleksija reikšta netradiciniu būdu, pasitelkus japonų poezijos žanrą haiku. Pasibaigus atvirai pamokai svečiai supažindinti su gimnazijos tikybos kabinetu, kuriame jau 10 metų veikia Aleksoto dekanato tikybos mokymo metodinis centras, taip pat su Lietuvos ir užsienio lietuvių rezistencijos studijų centru, išsiskiriančiu gausia iš-eivijos lietuvių dėka sukaupta biblioteka ir aprūpintu moderniausiomis informacinėmis technologijomis.

Kitoje programos dalyje pristatytas projektas – kompaktinis diskas „Bažnyčia viduramžiais“. Pasak idėjos autorius ir projekto įgyvendintojo Lietuvos ir užsienio lietuvių rezistencijos studijų centro vadovo G. Grigeličius, imtis šios temos paskatino nuolatinis abiturientų, besirengiančių valstybiniam istorijos egzaminui, konsultavimas. Jiems reikalingos informacijos apie Bažnyčios istoriją tenka ieškoti daugelyje šaltinių, o tikybos pamokose taikomi Bažnyčios istorijos vadovėliai ne visada atitinka abiturientų poreikius. Projektas apima gana įdomų ir nevienareikšmiškai vertinamą istorijos VI–XVI a. laikotarpį.

Dorinio ugdymo dienos konferenciją „Krikščioniškosios vertybės – iššūkis

Garbačiauskienė retoriškai klausė: „Ar gali kas nors būti gražesnio, šventesnio už pradėtą gyvybę? Gyvybė pati gražiausia Kūrėjo sutverta dovana. Mylėkite ir globokite vieni kitus – gyvybę“.

Prieš išsiskirstant gimdymo namų šeiminkai dalijo vaikams saldumynus. Šiaulių vyskupas dovanojo mažiesiems knygeles.

Panevėžys

Balandžio 24 d. Pasaulinės gyvybės dienos proga Panevėžio Kristaus Karaliaus katedroje šv. Mišias aukojo kun. Mindaugas Kučinskas, buvo perskaitytas Gyvybės dienai skirtas Lietuvos vyskupų laiškas. K. Paltaroko mokyklos mokytoja Onutė Meškauskienė paruošė atnašas, kurias prie altoriaus nešė besiruošiantys priimti pirmosios Komunijos sakramentą parapijos vaikai ir jų tėveliai: degančią žvakę, simbolizuojančią šviesą, pirmuosius pavasarinus žiedus – meilės ir gyvybės simbolį, duoną ir vyną, ženklinančius beribę Dievo Meilę, primenančius atpirkimo kainą ir brandinančius širdy amžinybės troškimą. Vaikų motinos per bendruomeninę maldą dėkojo Dievui už šeimas, ypač už kunigų (klebono kun. Tomo Skrudupio, Panevėžio vyskupo Jono Kaunecko) šeimas, išauginusias sūnus, dabar besirūpinančius tikinčiųjų bendruomenėmis. Vėliau savo nuoširdžius prašymus išsakė vaikai.

-dch, iv, irat, lk-

Šeimos šventė Vilniuje

Balandžio 23 d. Vilniuje, Mokytojų namuose, Fokoliarų judėjimas surengė Šeimos šventę, į kurią susirinko apie 400 dalyvių – suaugusių ir vaikų – iš įvairių Lietuvos vietų, taip pat svečiai iš Latvijos. Visoje šventės programoje dalyvavo apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Peteris Zurbriggenas ir jo sekretorius arkivyskupas nominatas mons. Charlesas Balvo. Vilniuje Šeimos šventė surengta praslinkus savaitei po to, kai balandžio 16 d. daugiau kaip dviejuose šimtuose pasaulio miestų vyko šeimos kongresai, televizijos tiltu suvienyti su Romoje vykusia „Šeimos švente-2005“.

2004 m. gegužės 15 d. Vilniaus rotušėje Fokoliarų judėjimas organizavo renginį „Kartu dėl Europos“ – tai buvo tarptautinės manifestacijos, vykusios apie 220 Europos miestų, dalis. Tarptautinių šeimos švenčių iniciatyva kilo iš Fokoliarų judėjimo atšakos – „Naujųjų šeimų“ judėjimo, nuo 1970 m. įsipareigojusio rengti šeimos ugdymui skirtus susitikimus, tarptautines manifestacijas, apimančias įvairių kultūrų bei religijų šeimas. 1993 m. šio judėjimo inicijuota manifestacija davė pradžią tarptautiniam įvaikinimo ir pagalbos šeimoms per atstumą projektui. Šis projektas vykdomas ir Lietuvoje.

Šeimos šventės Vilniuje programa buvo įvairi kultūrine prasme. Tai nebuvo mokslinė konferencija – šventėje siekta pirmiausia suteikti vilties impulsą Lietuvos šeimoms pasikeitus visuomeninėms sąlygoms ir atsidūrus ES erdvėje. Meninės programos interpuose koncertavo žydu jaunimo dainų ir šokių ansamblis „Fajerlech“, B. Dvariono muzikos mokyklos orkestras, Vilniaus jėzuitų ir „Gabijos“ gimnazijų chorai, fleitų orkestras, šeimos ansamblis, kiti atlikėjai. Šventės dalyviams buvo perskaitytas ir popiežiaus Benedikto XVI inauguracijos iškilmes išvykusios p. Almos Adamkienės sveikinimas. Šventės vedėjai – fokoliarų atstovai Livija Martinaitienė ir Vytautas Jasiukevičius – interviu forma scenoje kalbino politikus, liudijimais besidalijančias šeimas, kitų bažnytinių judėjimų bei bendruomenių atstovus. Laima ir Sigita Dumčiai atskleidė savo požiūrį į šeimos pašaukimą, apžvelgė pokyčius ir impulsus, kilusius per ankstesnius šeimų susitikimus. Susirinkusiems kalbėjo Seimo nariai Rima Baškienė, Irena Degutienė, Algis Kašėta. Šeimos šventės dalyvius maloniai

pradžiuo Lietuvos žydų bendruomenės pirmininko Simono Alperavičiaus sveikinimas. Ekumeniniu liudijimu apie pagalbą šeimai dalijosi Šiaulių jungtinės metodistų Bažnyčios nariai. Jie pasakojo, kaip lanko Biržų apylinkėse gyvenančias šeimas, padeda jų vaikams. Fokoliarų dvasingumu gyvenančios šeimos dalijosi išgyvenimais, kaip meilė padėjo įveikti vaiko netektį, apsispręsti įsivaikinti, mokytis atleisti patiriant kasdienos išbandymus. „Tikėjimo ir Šviesos“ bendruomenė parodė vaidinimą „Susitikimas su Prisikėlusiuoju“. Prisistatė taip pat Lietuvoje ir Latvijoje veikianči bendruomenė *Pro Sanctitate*. Pabaigoje pasirodymu pradžiugino šventėje dalyvaujančių šeimų vaikai ir jaunuoliai.

Šeimos šventę palaiminimo žodžiu baigė apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Peteris Zurbriggenas. Jis sakė, kad Šeimos šventė Vilniuje vyksta istoriniu momentu, atsisveikinus su popiežiumi Jonu Pauliumi II ir išrinkus naują popiežių. Ta proga apaštališkasis nuncijus suteikė pirmą apaštališkąją palaiminimą popiežiaus Benedikto XVI vardu. Jis taip pat viešai linkėjo sėkmės į Naująją Zelandiją ir Okeanijos salas nuncijumi paskirtam savo sekretoriui arkivyskupui Charlesui Balvo.

Fokoliarų judėjimo centrai Lietuvoje įsikūrė 1990 ir 1991 m. Pirmuosius ryšius su Lietuva užmezgė anuometinės Rytų Vokietijos fokoliarai septintojo dešimtmečio pabaigoje. Fokoliarai, kaip Katalikų Bažnyčios pasauliečių judėjimas, nuo 1997 m. įregistruotas Lietuvoje kaip juridinis asmuo. Apie 850 šeimų bei asmenų kas mėnesį gauna fokoliarų parengtą medžiagą dvasiniam ugdymui – „Gyvenimo žodį“. Fokoliarų gyvenimo Lietuvoje ir pasaulyje naujienos skelbiamos leidinyje „Naujasis miestas“. Kasmetiniuose vasaros susitikimuose paprastai dalyvauja apie 250 žmonių. Penkiuose Lietuvos miestuose periodiškai vyksta fokoliarų susitikimai. Fokoliarai, dalyvaujant „Pagalbos per atstumą“ projekte, bendradarbiauja su socialinės tarnystės savanoriais ir remia daugiau kaip 50 neturtingų Lietuvos vaikų.

-kl-

Paskaitos apie Švenčiausiojo Sakramento adoraciją

Balandžio 18–24 d. Vilniuje, Kaune, Panevėžyje ir Šiauliuose paskaitas apie Švenčiausiojo Sakramento adoraciją skaitė pamokslininkas t. Florianas Racine'as.

Kun. Florianas Racine'as kilęs iš Prancūzijos. Po inžinerijos studijų jis susipažino su Švč. Sakramento misionierių brolija, baigė šios vienuolijos kunigų seminariją ir į daugelį kraštų vyko misionieriauti, steigti adoracijos koplyčių. Šios vienuolijos dėka įvairiuose kraštuose yra įsteigta apie tris tūkstančius koplyčių. Kai kur Švč. Sakramento nepertraukiama adoracija vyksta daugiau kaip trisdešimt metų. Yra nemažai liudijimų apie nuolatinės adoracijos vaisius: po tokių koplyčių įsteigimo išnykę priešišcumai, susiskaldymai, pagausėję pašaukimų.

Kaune

Balandžio 19 d. Kristaus Prisikėlimo bažnyčioje šv. Mišias kartu su Kauno Kristaus Prisikėlimo bažnyčios klebonu kun. V. Grigaravičiumi ir dvasininkais aukojęs ir pamokslą pasakęs tėvas F. Racine'as akcentavo neįkainojamą asmeninės adoracijos svarbą. Pasak pamokslininko, šiais popiežiaus Jono Pauliaus II paskelbtais Eucharistijos metais Eucharistijos šventimą šv. Mišiose turi papildyti asmeninis Eucharistijos garbinimas, nes mūsų tikėjimo slėpinys – Jėzaus buvimas su mumis iš meilės iki laikų pabaigos. „Jėzus, gyvasis neišsenkančios meilės šaltinis, būdamas Eucharistijoje, trokšta mus atgaivinti ir nuolat kviečia visus prislėgtus ir nuliūdusius pabūti su juo dieviškoje meilės artumoje“, – sakė svečias iš Prancūzijos, remdamasis po-

šiuolaikinei visuomenei?!“ žaismingai pradėjo 2 a klasės gimnazistai spektakliuku „Nuodėmė“. Pagrindinį pranešimą skaitė kun. teol. lic. Artūras Kazlauskas. Pranešimas sudomino netradiciniu požiūriu į krikščioniškąsias vertybes, šiandieninio krikščionio įtaką visuomeniniam, politiniam, socialiniam gyvenimui.

Kituose konferencijos pranešimuose atspindėta krikščioniškųjų vertybių sklaida ir įvairūs aspektai analizuojant jų įtaką mokyklos, šeimos, jaunimo gyvenime, švietimo vadyboje, mene.

-as-

Pagerbtas miręs klebonas

Balandžio 17 d., Gerojo Ganytojo sekmadienį, leipalingiečiai nuoširdžiai paminėjo ilgamečio savo parapijos klebono kun. Konstantino Ambraso (1922–1985) mirties dvidešimtąsias metines. Leipalingio Švč. Mergelės Marijos Dangun Ėmimo bažnyčioje šv. Mišias už mirusįjį ir jo artimuosius aukojė dabartinis parapijos klebonas kun. Jonas Alesius, velionio brolis kun. Kazimieras Ambrasas SJ, iš Leipalingio kilęs kun. Robertas Grigas. Po bendros maldos šventovėje gausiai dalyvavę parapijiečiai ir svečiai rinkosi į parapijos salę, kur broliškoje agapėje toliau dalijosi krikščionišku artumu ir prisiminimais apie didelį autoritetą parapijoje turėjusį kunigą Konstantiną.

Kun. Konstantinas Ambrasas gimė 1922 m. Marijampolės rajone, Sasnavos parapijos Surgučių kaime, ūkininkų šeimoje, kurioje užaugo dar du broliai – Jonas, vėliau tapęs mokytoju, ir Kazimieras, Vilniaus universiteto dėsnytojas, lituanistas, 1988 m. pogrindžio sąlygomis gavęs kunigystės šventimus iš vyskupo tremtinio Julijono Steponavičiaus rankų. Kun. Konstantinas Ambrasas mokėsi Vilkaviškio kunigų seminarijoje, o okupantams ją uždarius su kitais Suvalkijos klierikais persikėlė į Kauną ir 1945 m. čia buvo įšventintas kunigu. Dirbo įvairiose pietvakarių Lietuvos parapijose, buvo paskirtas Vilkaviškio klebonu ir dekanu. 1969 m., Lietuvoje stiprėjant tautos ir tikėjimo teisių gynimo sąjūdžiui, sovietų valdžia įtarė Vilkaviškio dekaną nuolaidžiaujant ar net pritariant vadinamiesiems „ekstremistams“. Valdžiai spaudžiant kun. Konstantinas iš Vilkaviškio „už bausmę“ iškeliamas į Leipalingį, kur darbavosi 16 metų iki pat

staigios mirties nuo širdies smūgio 1985 m. Valdžios lūkesčiai šiuo paskyrimu nubausti kunigą nepasiteisino, nes Leipalingis nuo seno garsėjo kaip tvirta parapija su gražiomis katalikiškomis ir lietuviškomis tradicijomis. Pa-prastai ir maloniai bendraujanti, švelniai atliekanti ganytojo pareigas, besirūpinanti bažnyčios grožiu ir remontais suvalkietį kleboną pamaldūs dzūkai mėgo ir jo darbus kiek įstengdami rėmė. Kunigas Konstantinas Ambrasas nepaisė ateistinės valstybės draudimų ir sistemingai, su pedagogine išmone katekizavo vaikus, pamoksluose primindavo parapijiečiams Tėvynės laisvės netektį, partizanų ir tremtinių kančią, ragino tarnauti Dievui ir Lietuvai pirmiausia doru, garbingu gyvenimu, ištikimu kataliko pareigų atlikimu. Leipalingio bažnyčioje aplink altorių visuomet buvo gausu jaunimo, ministrantų berniukų ir adoruojančių merginų, giedojo skambiausis choras. Parapijos jaunimas sovietmečiu dalyvavo pagrindiniame Eucharistijos bičiulių judėjime.

Leipalingiečių mylimas dvasios vadovas palaidotas jo gimtosios Sasnavos parapijos kapinėse. 20-ųjų kun. Konstantino Ambraso mirties metinių paminėjimo dalyviai skirstėsi pakylėti dvasingo bendravimo, dėkingi už svetingumą ir žmogišką šilumą klebonui kun. Jonui Alesiui, organizatoriams – parapijos *Caritas* skyriui (vadovė – Anelė Grigienė), veikliams parapijiečiams, neužmiršusiems iškilaus sielovadininko Dzūkijoje paskleistos Kristaus šviesos.

-rs-

Keliais žodžiais

Prienai. Balandžio 16 ir 17 d. Prienų „Žiburio“ gimnazijos krikščioniškojo teatro studija (vadovas ir režisierius kun. Rytis Baltrušaitis) pakvietė į antrąją premjerą šiais metais. Šįkart žiūrovai matė spektaklį „Laiškas tėvui“ pagal Franzą Kafką. Tai šeštasis krikščioniškosios teatro studijos spektaklis.

Kazlų Rūda. Balandžio 25 d. Švč. Jėzaus Širdies bažnyčioje pirmą kartą šiais metais vyko vidinio išgydymo pamaldos. Šv. Mišias aukojo ir pamokslą pasakė Miroslavo Švč. Trejybės parapijos klebonas kun. Vytautas Antanas Matusevičius. Jam talkino Kazlų Rūdos parapijos klebonas kun. Tadas Vallianas. Miroslavo ir Kazlų Rūdos jaunimas šlovino Viešpatį giesmėmis. -vf-

piežiaus Jono Pauliaus II enciklikos *Ecclesia de Eucharistia* mintimis. Anot jo, minčiai organizuoti nuolatinę Švč. Sakramento adoraciją, kur žmonės kartą per savaitę nors vieną valandą galėtų išreikšti ypatingą asmeninę pagarbą ir meilę Eucharistiniam Jėzui, pritarė ir arkiv. S. Tamkevičius.

Po šv. Mišių vykusioje konferencijoje „Mes atėjome Jo pagarbinti“ tėvas F. Racine'as toliau dalijosi popiežiaus Jono Pauliaus II, šventųjų bei palaimintųjų išvalgomis apie Švč. Sakramento garbinimo vietą bei reikšmę tikinčiųjų gyvenime švenčiant Eucharistiją Bažnyčioje ir asmeniškai būnant su Jėzumi. Prelegentas priminė Jėzaus buvimo kartu su Bažnyčia būdus: jo vardu švenčiant Eucharistiją, dalyvaujant dieviškosios meilės akte, per Krikštą, apmaštant Šv. Raštą, priimant Komuniją ir t. t. Kun. F. Racine'as akino visus išgirsti Jėzaus kvietimą ateiti pas jį ir negailint savo laiko pašlovinti ir padėkoti už gyvybės dovaną, už kančią ir mirtį ant kryžiaus, išsakyti savo troškimus ir sunkumus. Eucharistijos adoracija – didelė tarnystė visai žmonijai: adoracijos metu žmonės prisideda prie pasaulio perkeitimo ir pristato Kristų kitiems. Būdami prieš Jėzų Eucharistijoje, susivienijame su juo ant kryžiaus ir dalyvaujame pasaulio išgelbėjimo misijoje. Jėzus ant kryžiaus užėmė mūsų vietą, ateidami prie Švč. Sakramento, mes atstovaujame tiems, kuriems reikia Jėzaus meilės. Kun. F. Racine'as prisiminė palaimintosios Motinos Teresės liudijimus apie adoracijos svarbą gausinant pašaukimus į jos vienuoliškąją bendruomenę bei dirbant su vargšais, ligoniais. Motina Teresė drąsino kunigus steigti savo parapijose nuolatinės adoracijos vietas sakydama, kad pasaulį išgelbės malda per adoracijos valandas.

Kun. V. Grigaravičius, padėkojęs svečiui už išvalgas apie nuolatinės adoracijos reikšmę, patvirtino, kad Jonavos dekanate įkurta Švč. Sakramento nuolatinės adoracijos vieta padėjo tikintiems atsinaujinti Kristuje. Pasak jo, svarstoma apie nuolatinės adoracijos vietą Kaune.

Vilniuje

Balandžio 18 d. kun. Florianas Racine'as paskaitą „Kas yra adoracija ir kam ji mums“ skaitė Dievo Gailestingumo šventovėje.

Balandžio 23 d. tėvas Florianas Šv. Jono brolių vienuolyno bažnyčioje sakė pamokslą apie Švč. Sakramento adoracijos kaip užtarimo, padėkos maldos svarbą, kvietė žmones savanoriškai išsipareigoti ir per savaitę bent vieną valandą dovanoti Eucharistiniam Jėzui. Po paskaitų vyko agapė ir buvo surengta Švč. Sakramento adoracija.

Balandžio 24 d. Išganytojo bažnyčioje svečias kalbėjo tema „Jei pasiliksite manyje, jūs duosite gausių vaisių“ (Jn 15, 7–8).

Šiauliuose

Balandžio 21 d. šv. Mišias Šv. Ignaco Lojolos bažnyčioje kartu su tėvu Leonu Zaremba SJ bei kun. Florianu Racine'u aukojo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Per pamokslą ganytojas akcentavo tarnaujančio Kristaus dvasios atskleidimą. „Kristus moko laisvės, susijusios su atsakomybe, tiesos, kuri veda į amžinąjį gyvenimą, ir šventumo, kuris taip reikalingas kiekvienam“, – sakė vyskupas. Jo žodžiais, Jėzus yra pasilikęs Švenčiausiąjame Sakramente tam, kad taptume šventi. „Duok Dieve, kad mūsų maistas būtų vykdyti dangiškojo Tėvo valią“, – palinkėjo vyskupas pamokslu pabaigoje.

Po šv. Mišių visi susirinko į šalia esančios Tėvo Benedikto Andruškos mokyklos salę. Tėvas Florianas susirinkusiesiems kalbėjo apie adoraciją kaip apie malonių, kurias Viešpats mums duoda, šaltinį. Jėzų savo gyvenime, tėvo Floriano teigimu, susitinkame tada, kai esame susirinkę jo vardu, kai atliekame

kokį nors darbą su meile. Kristus taip pat sutinkamas mūsų širdyse, jis yra ir Šv. Rašte, kuniguose, Bažnyčioje, kuri moko ir vadovauja. Tačiau pats aukščiausias, prakilniausias Kristaus buvimo būdas yra Eucharistijos sakramentas. Svečias iš Prancūzijos nurodė tris Eucharistijos išgyvenimo matmenis. Tai šv. Mišios – sudabartinta Jėzaus auka; pokylis, kai maitinamasi tuo pačiu maistu, ir artuma, kai po šv. Mišių Jėzus pasilieka Švč. Sakramente. „Net jei visas pasaulis išreikštų mums savo meilę, tai būtų tik lašelis, palygti su tuo meilės vandenynu, kurį Jėzus išlieja mums adoracijoje“, – kalbėjo svečias.

Savo samprotavimus apie adoracijos svarbą tėvas Florianas rėmė Jono Pauliaus II žodžiais, Šventojo Rašto ištraukomis, taip pat šventųjų gyvenimo pavyzdžiais, jų mintimis apie adoraciją. Buvo cituojamas šventasis Augustinas, šventasis Arso klebonas, Kūdikėlio Jėzaus Teresė, palaimintoji Dina Belanger, motina Teresė iš Kalkutos ir kt. Paskaita truko apie dvi valandas. Jos pabaigoje tartasi dėl nuolatinės Švenčiausiojo Sakramento adoracijos vietos Šiauliuose.

Panevėžyje

Balandžio 22 d. Panevėžyje su kun. Florianu Racine surengti du susitikimai: pirmasis – kurijoje, kur dalyvavo norintys imtis nuolatinės adoracijos koordinavimo darbo. Po šio susitikimo Panevėžio Kristaus Karaliaus katedroje šv. Mišias koncelebravo mons. Juozapas Antanavičius, generalvikaras kun. Robertas Pukenis, kun. Florianas Racine ir kun. Jonas Savickas FJ. Antrasis susitikimas vyko tuojau po šv. Mišių katedroje.

Susitikime kurijoje buvo aptarti praktiniai nuolatinės adoracijos aspektai: adoruotojų pakvietimas, atsakingųjų struktūros sukūrimas, naktinės adoracijos specifika. Patirtimi dalijosi adoraciją jau pradėję vilniečiai.

Panevėžio Kristaus Karaliaus katedroje svečias iš Prancūzijos kalbėjo apie Švč. Sakramento dovana. Pasak jo, yra skirtumas tarp to, kai žmogus ateina adoruoti, kai randa laisvo laiko, ir to, kai specialiai tam skiria laiko – tai jau susiję su išpareigojimu. Tada darbus reikia sudėlioti taip, kad adoracijai skirtos valandos nepaglemžtų kiti rūpesčiai. Kai žmogus stengiasi būti ištikimas, Dievas, sujaudintas tokios ištikimybės, apdovanoja jį nepaprastomis malonėmis. Kuo labiau stengiamasi likti ištikimam, tuo didesnės malonės plūsta iš Švenčiausiojo Sakramento.

Kun. Florianas priminė Evangelijos pasakojimą, kur Jėzus liepia apaštalamis irtis į gilumą ir ten užmesti tinklus. Ir adoracijos atveju, kalbėtojo žodžiais, reikia irtis į gilumą. Jis akcentavo, jog tabernakulyje yra gyvasis Dievas, ir prisiminė Arso kleboną, kuris atsigręžęs į tabernakulį kartodavo: „Jis yra čia, Jis yra čia...“ Tėvas Florianas akcentavo, kad nuolatinė adoracija kviečia asmeniškai išpareigoti, o tai yra asmeninio ryšio su Dievu stiprinimas. Panevėžio iniciatyvinės grupės nariai buvo porą kartų susitikę dėl konkrečių tolesnių žingsnių nuolatinės adoracijos linkme.

-jp, sbuž, irat, lk-

Maldos grupių susitikimas

Balandžio 22 d. Kaune susitiko šv. Damiano maldos grupės. Renginyje dalyvavo jaunimo (nuo 14 iki 30 m.) maldos grupės iš Lietuvos (Kauno, Vilniaus, Panevėžio, Šiaulių, Utenos) bei Latvijos (Rygos) ir šių grupių įkūrimo iniciatoriai bei dvasios vadovai – Tiberiados bendruomenės broliai Egidijus, Bartas ir Pranciškus, prieš ketverius metus atvykę iš Belgijos ir įkūrę bendruomenę Baltriškėse.

Susitikimas prasidėjo Kauno arkivyskupijos jaunimo centre giesmėmis ir jaunimo maldos grupių prisistatymu. Jaunimas pasakojo apie savo grupę

Nauji leidiniai

Gabriele Amorth. Egzorcistai ir psichiatrai. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2005. – 206 p.

Knygoje išdėstoma trumpa egzorcizmo istorija nuo Kristaus laikų iki šių dienų, aiškinama, kas yra egzorcizmas ir kada jis būtinas, nurodomos magijos, satanizmo, sektų, spiritizmo plitimo priežastys, analizuojami atskiri egzorcizmo atvejai, egzorcistų ir psichiatrų bendradarbiavimo galimybės padedant piktųjų dvasių kamuojamiems žmonėms.

Claudio Mina. Meilės psichologija. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2005. – 116 p.

Meilė – svarbiausias mūsų gyvenimo elementas, nes vien ji patenkina esminius kiekvieno žmogaus poreikius, teigia autorius. Knygoje tikrai rimtai gilinama į meilės prigimtį savitumus, siekiama pateikti paprastą ir aiškų jos apibrėžimą, nustatyti būdus bei elgesio modelius, padedančius šį nuostabų gebėjimą lavinti. Daugumoje skyrių autorius apmąsto pačius kasdieniškiausius meilės gyvenimo aspektus: kaip saugotis subjektyvių veiksnių, kurie pateikia mums neteisingą kitų įvertinimą, ką daryti su agresija, kaip įgyti laimę mylėti save.

Jacques Philippe. Šventosios Dvasios vedimas. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2005.

Kaip leisti Šventajai Dvasiai mus vesti ir mums padėti? Kaip įmanoma labiau atsiverti Jos veikimui, nušviečiančiam protą ir sutvirtinančiam širdį? Šventoji Dvasia gyvena kiekviename pakrikštytajame ir yra pajėgi pakreipti mus teisingu keliu bei pagelbėti mums savo įkvėpimais, kuriuos Ji įdiegia mūsų sielos gelmėn. Išmokus juos atpažinti ir priimti, pats krikščioniškas gyvenimas taps daug laisvesnis, paprastesnis ir laimingesnis.

Jean Vanier. Žvilgsnis anapus depresijos. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2005. – 96 p.

Depresija – ta tamsioji kankinanti jėga, kuri įsiveržia į mūsų esybės gelmę ir pasklinda po visą kūną – kyla iš mūsų vaikystės žaizdų, kurių

niekada nenorėjome pripažinti ar įvardyti; tai skaudi tikrovė, liga, kurios negalime išsigydyti patys. Šioje paprastoje ir aiškioje knygelėje Jean Vanier, vienas didžiųjų mūsų meto rašytojų dvasingumo temomis, įkvepiančiai ir jautriai tyrinėja galimus kelius iš depresijos gniaužtų – iš tamsos į šviesą.

Gianfranco Ravasi. Žodis ir žodžiai. Ką sako Biblija šiandieniam žmogui. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2005.– 224 p.

„Kaip gali pažinti Žodį nepažindamas žodžių?“ Ši VII amžiaus rašytojui krikščioniui Maksimui Kankiniui priskiriama mintis glaudtai perteikia knygos esmę. Iš pirmo žvilgsnio tarsi panyrame į trejų metų sekmadienių Žodžio liturgijos gelmes, taigi į liturginį Biblijos aiškinimą, tačiau šių tekstų traktuotė šiek tiek neįprasta. Kiekvienas „tekstas“, kaip matyti iš lotyniškos žodžio kilmės, yra *textus* – „audinys“, tad retkarčiais iš žodžių ir sakinių metmenų autorius ištraukia vieną siūlą – pamatinį žodį, iliustruojantį Evangelijos ar kitas Biblijos ištraukas. Per to žodžio prasmį visoje Biblijoje gamą bando atskleisti Žodį – Gerąją Naująją, dovanojamą ne vien tikintiesiems, o visiems, norintiems atvira širdimi įsiklausyti į Vakarų kultūros istorijai lemtingą knygą.

Chiara Lubich. Meditacijos. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2005. – 120 p.

Šioje knygoje pateikiamos Fokuliarų judėjimo įkūrėjos mintys – skaidrios, originalios, kartais poetiškos. Tačiau visų pirma jos gyvenimo vaisius ir teikia gyvenimo sėklų. Pažadina angelą, užslėptą kiekviename iš mūsų, dovanoja šviesos spindulį net aklausiasiose tamsybėse, duoda jėgų žengti lemtingą žingsnį į priekį. Sužadina paprastų ir gilių impulsų, suteikiančių prasmę ir dvasią gyvenimui kiekvienoje aplinkoje. Šiose mintyse glūdi esminiai naujo „bendrytės dvasingumo“ elementai. Dvasingumo, kurį atkakliai pabrėžė ir Jonas Paulius II ir kuris visiškai atsiliepią į tai, ko giliausiai trokšta šiandienos žmogus.

ir jos įkūrimą bei veiklą. Akcentuotas noras artėti prie Viešpaties, savo gyvenimu liudyti Gerąją Naująją. Po to susitikimo dalyviai giedodami vyko į Vytauto Didžiojo bažnyčią, kur šventė Eucharistiją. Šv. Mišias aukojo ir pamokslą pasakė br. kun. Egidijus. Per pamokslą kun. Egidijus dalijosi išvalgomis, kodėl reikia burtis į maldos grupes ir ką daryti, kad jos bręstų Dievo meile ir artumu visiems kartu išgyvenant maldos bendrystę, drąsino pasitikėti Kristumi, kuris yra kelias, tiesa ir gyvenimas. „Viskas prasideda nuo Kristaus ir juo baigiasi, todėl kiekvienas kelias turi artinti prie Kristaus, vienintelio kelio, vedančio prie Dievo Tėvo“, – sakė brolis kun. Egidijus. Pasak jo, pasaulis ištroškęs Evangelijos ir jaunų gyvų Dievo liudytojų, skelbiančių Gerąją Naująją, todėl atsinaujinti būtina pradėti nuo Kristaus – maldos grupių tikrojo tikslo, džiaugsmo ir lobia.

Šv. Mišiose septyniomis grupelėmis jaunimas, apmąstydamas Kristaus žodžius: „Aš esu kelias, tiesa ir gyvenimas“, liudijo, kad Kristus yra vienintelis laimės šaltinis. Susitikimas baigėsi Jaunimo centre giesmėmis, dalijimusi mintimis apie tikėjimo atradimo džiaugsmą ir agape.

Anot br. Barto, pirmosios maldos grupės Lietuvoje prieš trejus metus atsirado Kaune ir Šiauliuose, prieš metus – Vilniuje, Utenoje ir Zarasuose. Apie 100 žmonių maldos grupės vienija Latvijoje. Šv. Damiano maldos grupių susitikimai vyksta 2 kartus per metus įvairiose Lietuvos vietose. Maldos grupės renkasi kartą per savaitę, meldžiasi tyloje, dalijasi tikėjimo liudijimu. Tiberiados bendruomenės broliai parengia tam tikrus mokymus, kiekvieną mėnesį susitinka su vietos grupėmis, vasarą organizuoja stovyklas Baltriškėse. –jp-

Popietė minint Motinos dieną

Balandžio 28 d. kardinolo V. Sladkevičiaus memorialinio buto svetainėje surengta Motinos dienos paminėti skirta popietė „Jei širdį skauduliu kada sugėlė“.

Kardinolo Vincento gerumo dvasios prieglobstyje susirinko motinos, sergančios onkologinėmis ligomis ir susibūrusios į Kauno apskrities sveikatos bendriją „Alma“, taip pat motinos, auginančios cerebralinio paralyžiumi sergančius ir protiškai neįgalius vaikus, „Vilties“ bendrijos atstovės. Popietės viešnios gausiai susirinkusiems renginio dalyviams savo asmeniniu gyvenimu liudijo, kaip tikėjimas, viltis ir meilė padeda pakelti ir įveikti fizinę ir psichologinę negalią. „Vilties“ bendrijos pirmininkei Joanai Šimanauskienei pristačius savo bičiules ir papasakojus apie kiekvienos jų karštą motinišką atsidavimą neįgalioms, dažnai prie patalo prikaustytoms atžaloms, svetainėje įsivyravo jaudulio ir ypatingo dvasingumo nutvieksta nuotaika. Sulaukusios karštų plojimų moterys neslėpė jaudulio, o dėmesiu pamaloninti neįgalūs vaikai buvo kupini džiaugsmo.

„Almos“ bendrijos vadovė Jūratė Puskunigienė papasakojo, jog daugeli jėgų bičiulių, į renginį atėjusių tiesiai iš Onkologijos ligoninės, atvedė troškimas nešti gyvenimo džiaugsmą ir viltį. Į liaudies ir tautinių dainų ansamblius susibūrę „Vilties“ ir „Almos“ bendrijos nariai dainavo, deklamavo savos kūrybos eilėraščius. Pasak Šv. Kazimiero seserų kongregacijos vienuolės Mildos Jaugelytės, dešimtį metų dirbančios „Vilties“ bendrijoje, šie kenčiantys žmonės savo asmeniniu pavyzdžiu kiekvieną moko tikėjimo ir vilties gyvenimo. Visi džiaugėsi tokiu neįprastu, tačiau prasmingu Motinos dienos išvakarėse vykusiu susibūrimu.

Muziejus, be tiesioginės savo užduoties, plėtoja krikščioniškuoju gailėtingumu paremtą veiklą: čia, ieškodami dvasinės paramos, nuolat glaudžiasi ne tik „Almos“, bet ir psichiškai neįgalių žmonių bendrijos „Likimo draugai“ nariai, bedarbių moterų klubas „Padėk pati sau“. –nr-

GYVOJI DUONA

Kristaus Kūnas ir Kraujas – Devintinės (A)
1st 8, 2–3. 14–16; Ps 147; 1 Kor 10, 16–17; Jn 6, 51–58

Ką tik girdėjome Kristaus žodžius: „Aš esu gyvoji duona, nužengusi iš dangaus. Kas valgys tos duonos, gyvens per amžius“. Ką tai reiškia? Gal žmogus turi kitokią gyvybę, kuriai reikia kitokios duonos? Iš tiesų vien žemiškos duonos žmogui nepakanka. Mūsų tautos vadai, veikėjai, politikai, mokslininkai rūpinasi tautos gerove. Deja, tas rūpestis dažniausiai susietas su ekonominiais dalykais. Tačiau daugybės žmonių širdys laukia visai ko kito. Kiek žmonių šiandien kenčia ne dėl duonos kėsnio, bet dėl to, kad nepatiria meilės. Ar nematome, kiek žmonių patenka į sielvartą ir nusivylimą. Sociologai mūsų laikų visuomenę vadina vartotojiška. Iš tiesų daugelio žmonių dėmesys sutelktas į tai, kad gyvenimas taptų lengvesnis, patogesnis, malonesnis. Jie įvairiomis priemonėmis stengiasi palengvinti savo darbą, susikuria pramogų, kad maloniau praleistų laiką. Buitiniai reikalai taip užvaldo žmonių sąmonę, kad visa kita praranda prasmę. Tačiau vartotojiškas gyvenimo būdas žmogaus netenkina. Joks turtas, jokia prabanga neišsprendžia svarbiausių žmogaus klausimų. Bėgiojame, plušame, stengiamės, bet už viso šito tvyro neatsakytas klausimas – kam visa tai? Žmonijos istorija mums galėtų pasakyti ilgą pamokslą apie tai, kaip žmogui reikalingas Dievas. Šventyklos, aukurai, religiniai raštai liudija, kad Dievo klausimas žmogui visada buvo esminis.

Džovani Papinis, sugrįžęs į katalikų tikėjimą, parašė knygą „Kristaus istorija“. Joje randame tokius žodžius: „Išalkęs įsivaizduoja, kad ieško duonos, o tavęs (Dieve) alksta; ištroškęs mano, kad nori vandens, o jis Tavęs trokšta; liguistas svajoja apie sveikatos atgavimą, tuo tarpu jo liga yra tavęs stoka. Kas ieško pasaulyje grožio, tas nematomai pačiam sau ieško Tavęs, kuris esi tobulas ir užbaigtas grožis; kas savo mintyse ieško tiesos, tas ir nenorėdamas Tavęs trokšta, kuris esi vienintelė ieškojimo verta tiesa“.

Ak, tas prasmės klausimas! Ko trūko Apyžiaus jaunuoliui Pranciškui, kad jis nenustygo turtingo tėvo Bernardonės namuose ir palikęs savo puošnius drabužius, apsivilkęs maišą išėjo pamokslauti? Rodos toks neprotingas elgesys, tačiau istorija sako, kad jis sulaukė griūvančią Bažnyčią. Kas suskaičiuos šimtus šventųjų, kurie nerimo, kol atsakė sau į didįjį gyvenimo prasmės klausimą.

1264 m. popiežius Urbonas IV įvedė Kristaus Kūno ir Kraujo šventę. Šią šventę įvesti popiežių paskatino Orivieto tikintieji, iškilminga procesija atvykę į Romą tą pačių metų liepos 19 dieną. Su savimi jie atsinešė šv. Mišių korporalą, sulaustytą Viešpaties krauju, nulašėjusiu iš konsekruotos ostijos. Procesijoje dalyvavo daugybė stebuklo liudytojų. Popiežius, ir pats jautęs didelį pamaldumą Altoriaus sakramentui, netruko šią šventę paskelbti kaip privalomą visai Bažnyčiai. Nuo to laiko ši šventė švenčiama visose katalikų bažnyčiose.

Kiek jau laiko praėjo nuo Kristaus Kūno ir Kraujo šventės įvedimo? Kas pasakys, kiek pastatyta bažnyčių Švenčiausiojo Sakramento garbei, kiek buvo suorganizuota Eucharistinių kongresų, kiek valandų prklūpota apmąstant šį didįjį meilės slėpinį!

Šie Eucharistijos metai yra didžiojo popiežiaus Jono Pauliaus II testamentinis palikimas. Tarsi nujausdamas savo gyvenimo pabaigą, jis norėjo ypač išryškinti didįjį Kristaus meilės slėpinį ir mus visus paskatinti naudotis neišsemiamu Dievo malonių šaltiniu. Nepamirškime savo Didžiojo Ganytojo balso: „Nebijokite atsiverti Kristui!“ Pritaikdami šį šūkį mūsų dienoms galėtume jį taip išplėsti: „Nebijokite sekmadienį pabūti prie altorių, kur Kristus už mus save aukoja, nebijokime su juo susivienyti Šventojoje Komunijoje, nebijokite savo vaikams skiepyti meilę ir ištikimybę Kristui! Tai mūsų pareiga ir stiprybė!“

Vienas amerikietis kunigas lankė šventąsias vietas Palestinoje. Betliejaus miestelyje, Kristaus gimimo bažnyčioje, jis laikė šventąsias Mišias. Po Mišių, padėkojęs jam patarnavusiam berniukui, pasakė: „Laimingi jūs, kurie gyvenate šiame krašte, kur Jėzus vaikščiojo, mokė žmones“. O berniukas atsakė: „Bet juk Jėzus yra visur, jį galima surasti kiekviename krašte, kiekvienoje bažnyčioje“. Koks teisingas vaiko atsakymas: Jėzų galima surasti kiekvienoje bažnyčioje. Ne tik tai surasti, bet ir jį priimti, su juo susivienyti. Kas gi mums trukdo, kodėl mes to nedarome, kodėl nesinaudojame dieviškąja dovana?

Prieš porą šimtų metų prie Pietų Amerikos krantų buvo aptiktas laivas vaiduoklis. Laive nebuvo gyvybės. Tačiau, kai keletas vyrų užlipo ant laivo denio, pamatė, kad čia esama žmonių. Tik visi jie buvo labai nusilpę ir bejėgiai gulėjo ant laivo denio. Jie buvo baigę gėlą vandenį ir iš troškulio visiškai netekę jėgų. Atvykėliai, matydami juos

trokštančius, paklausė, kodėl jie negeria čia pat esančio vandens. Jiems buvo pasemta vandens ir paaiškinta, kad jų laivas stovi prie Amazonės upės žiočių. Toji upė plukdo tiek daug vandens, kad toje vietoje net jūros vanduo buvo geriamas. Bet jie to nežinojo ir laukė gelbėtojų, kurie jiems duotų vandens. Kažin ar tai neprimena mūsų dienų visuomenės, kuri šaukia „trokštame!“ ir nepajudina rankų pasisemti gaivinančio vandens.

Kadaise pranašas Izaijas ragino savo tautą: „Visi, kurie trokštate, ateikite prie vandens! Teateina ir tie, kurie pinigų neturi! Įsigykite duonos ir valgykite! <...> Kodėl sidabru jūs mokate už tai, kas nepamaitina, ir savo uždarbiu – kas nepasotina? Todėl jūs manęs paklauskite – ir valgysite geriausią maistą, gardžiuositės skaniausiais valgiais!“ (Iz 55, 1–2).

Kai Jėzus pirmą kartą kalbėjo apie savo kūną kaip maistą, daug žydų jį paliko ir daugiau nebesiklausė jo pamokslų. Net apaštalai, atrodo, susvyravo, nes Jėzus juos paklausė: „Gal ir jūs norite pasitraukti?“ Simonas Petras tada atsakė: „Viešpatie, pas ką mes eisime?! Tu turi amžinojo gyvenimo žodžius“ (Jn 6, 67). Tebūna tai ir mūsų visų atsakymas.

Parengė V. S.

MUITININKO PAŠAUKIMAS

10 eilinis sekmadienis (A)

Oz 6, 3–6; Ps 50; Rom 4, 18–25; Mt 9, 9–13

Iš Kafarnaumo, kur ką tik buvo išgydęs paralyžiuotąjį, Jėzus ėjo Genezareto ežero pakraščiu, mokydamas žmones. Toje judrioje vietovėje buvo muitinė. Evangelija sako, kad „Jėzus pamatė muitinėje sėdintį žmogų, vardu Matą, ir tarė jam: ‘Sek paskui mane!’ Šis atsikėlė ir nuėjo paskui jį“.

Kadangi muitininkai rinko mokesčius okupacinei valdžiai, jie buvo žmonių nemėgstami, o žydai, užėmę tas tarnybas, buvo laikomi išdavikais. Vis dėlto ir tarp jų buvo dorų žmonių, kurie Kristui ne kartą parodė palankumo. Toks tikriausiai buvo ir Matas, kitų evangelistų vadinamas Leviu. Jis jau buvo girdėjęs apie Kristaus pamokslus bei stebuklus ir savo širdyje svarstė, ar tai nebus pranašų skelbtasis Mesijas.

Šios dienos Evangelijoje sakoma, kad Jėzus įžengė į Mato muitinę ir, pažvelgęs į jį, ištarė: „Sek paskui mane!“ Tai turėjo būti ypatingas žvilgsnis. Apie Jėzaus sielos gelmes perveriantį žvilgsnį Evangelijoje kalbama dažnai. Antai po Petro išsigynimo Jėzui užteko pažvelgti jam į akis, ir Petras pasišalinęs graudžiai pravirko (plg. Lk 22, 61). Jėzaus žvilgsnyje Matas tikriausiai pajuto ir dievišką didybę, ir begalinį gerumą.

Jėzaus kvietimas „Sek paskui mane!“ buvo švelnus, bet ir tvirtas. Matui buvo aišku, kad jis turi palikti savo namus, tarnybą, šeimą, turtą ir sekti Kristų. Kas jo laukia, jis nežinojo, bet suprato, kad tai Dievo kvietimas. To jam užteko. Šiandien Matas žinomas ir kaip apaštalas, ir kaip evangelistas. Ar šiandien ką nors žinotume apie muitininką Levį, jeigu jis būtų pasilikęs savo muitinėje?

Tolesnis Mato elgesys parodo, kad jo būta kilniaširdžio žmogaus. Visi evangelistai pastebi, kad jis ilgai nesvarstė, nekėlė jokių sąlygų: „Viską palikęs, atsikėlė ir sekė paskui jį“. Turbūt dabar Kristus jam davė naują vardą. Muitininkas Levis tapo Matas (lietuviškai – „Dievo dovana“). Iš tiesų Kristaus aplankymas Leviui buvo tikra Dievo dovana.

Šiandien kiekvienas save paklauskime, kiek kartų Viešpats mane aplankė? Atsakyk sau, ar tai nebuvo Viešpaties aplankymas, kai ant tavo galvelės buvo užpilta Krikšto vandens. Juk tuomet tave aplankė ne tik Viešpats, bet ir visa Švenčiausioji Trejybė apsigyveno tavo mažoje širdelėje. Vėliau – Pirmosios Komunijos dieną tu priėmei Švenčiausiąjį Kūną dar labiau sustiprindamas savo ryšius su Švenčiausiąja Trejybe.

Bet gal kurią dieną suklupai valgydamas nuodėme pažymėtą vaisių? Ar nepasijutai tuomet tartum išmestas iš rojus? Ėmei slėpti savo veidą, nepajėgei akių pakelti į kryžį. Betgi Viešpats tavęs nepaliko. Jis tave pakalbino kaip muitininką Levį: „Sek paskui mane!“ Palik nuodėmės kelią ir grįžk į Tėvo namus. Laimingas esi, jeigu kaip Levis, palikęs nuodėmingą kelią, paseksi tą, kuris vienintelis tegali suteikti ramybę.

Atrodo, šiuo epizodu turėtų baigtis pasakojimas apie muitininką Levį, bet Evangelija pasakojimą pratęsia: „Fariziejai, tai išvydę, prikišo jo mokiniams: 'Kodėl jūsų Mokytojas valgo su muitininkais ir nusidėjėliais?' Šitai girdėdamas Jėzus atsiliepė: 'Ne sveikiesiems reikia gydytojo, o ligoniams'". Štai čia mums atsiskleidžia Jėzaus Evangelijos šerdis. Jėzus atsako ne savo žodžiais, tik pasinaudoja jau esamu priežodžiu, bet šie žodžiai krikščioniškajame gyvenime įgyja ypatingą prasmę. Gydytojas reikalingas ne sveikiesiems. Šiuo palyginimu Jėzus pamoko, kad kiekvienas nusidėjėlis yra ligonis. Šiuo atveju fariziejai atrodo tartum sveikieji. Jiems gydytojas nereikalingas. Žinant Jėzaus požiūrį į fariziejus, jų palyginimas su sveikaisiais yra švelni ironija. Fariziejų elgesys labai tolimas tikrajai dieviškojo apreiškimo dvasiai, todėl Jėzus juos sudraudžia: „Eikite ir pasimokykite, ką reiškia žodžiai: 'Aš noriu pasigailėjimo, o ne aukos. Aš atėjau šaukti ne teisiųjų, bet nusidėjėlių'". Šie Jėzaus žodžiai yra tarsi raktas suprasti Jėzaus žemiškąją misiją. Per šiuos žodžius mums aiškiai atsiskleidžia Jėzaus palyginimų apie Sūnų palaidūną, apie Gailestingąjį samarietį, Dingusią avelę prasmė. Girdėdami Jėzaus atsaką fariziejams, pasąmonėje girdime ir kitus jo žodžius: „Kas iš jūsų be nuodėmės, tegu pirmas meta į ją akmenį“. Prisimename ir šventykloje besimeldžiantį fariziejų, kuris dėkoja Dievui, kad jis ne toks, kaip kiti, ne toks kaip štai anas muitininkas.

Dievo gailestingumo tema nėra svetima ir Senajam Testamentui. Antai pranašas Ozėjas išreiškia Dievo palankumą nusidėjusiam žmogui: „Noriu ištikimos meilės, o ne aukos“ (*Oz 6, 6*). Zacharijas perduoda Viešpaties žodžius: „Teiskite teisingai, būkite maloningi ir gailestingi vieni kitiems“ (*Zch 7, 9*). Bažnyčia, atsižvelgdama į Šventajame Rašte nuolat pabrėžiamą gailestingumą, prie Dešimties Dievo įsakymų pridėjo Didįjį Dievo ir artimo meilės įsakymą: „Mylėk savo Viešpatį Dievą visa širdimi, visa siela, visomis jėgomis, o savo artimą, kaip pats save“.

Istorija mums išsaugojo vieną įvykį iš pirmųjų krikščionybės amžių. Romos imperiją tuomet valdė imperatorius Teodosijus. Vieną dieną jam pranešama, kad Antiochijoje gyventojai nugriovė ir išniekino jo žmonos Flacilijos paminklą. Išižeidęs imperatorius ryžosi keršyti, žiauriai nubausdamas Antiochijos gyventojus. Apie tai sužinojęs vyskupas Makedonijus vyksta pas imperatorių prašyti malonės, kad pasigailėtų žmonių. Įtūžęs imperatorius net girdėti nenori apie jokią pasigailėjimą. Tada senelis vyskupas kreipiasi šiais žodžiais: „Ciesoriau, tikrai turi prižadastį bausti nusikaltėlius, bet atmink, kad ir jie yra Dievo vaikai. Juos bausdamas užsitrauksi Dievo rūstybę, o jiems dovanodamas, laimėsi jo maloningumą“. Tie žodžiai paveikė imperatorių, ir nuo Antiochijos gyventojų nuslinko jo rūstybės debesys.

Šiandien girdėti Viešpaties maloningi žodžiai tepadedą mums suprasti Evangelijos esmę. Suprasti, jog esame vieno Tėvo vaikai, kuris „leidžia savo saulei tekėti blogiesiems ir geriesiems, siunčia lietų ant teisiųjų ir neteisiųjų“ (*Mt 5, 45*).

Parengė V. S.

DANGAUS KARALYSTĖ

11 eilinis sekmadienis (A)

Iš 19, 2–6; Ps 100; Rom 5, 6–11; Mt 9, 36 – 10, 8

„Eikite ir skelbkite, jog prisiartino dangaus karalystė“. Naujojo Testamento knygose žodžiai „dangaus karalystė“ reiškia tą patį, ką ir „Dievo karalystė“. Abudu šie pasakymai reiškia Kristaus įkurtą Bažnyčią. Siųsdamas apaštalus Jėzus žengia pirmuosius Bažnyčios kūrimo žingsnius. Bent trumpai pasvarstykime, kas yra toji Bažnyčia ir ką ji mums duoda.

Garsusis Bažnyčios tėvas Klemensas Aleksandrietis yra pasakęs: „Dievo valia yra pasaulis, o jo siekis – žmonių išganymas; jis yra Bažnyčia“. Katekizmas moko: „Bažnyčia – tai Dievo pastangos suburti geros valios žmones į bendriją, kurioje būtų siekiama išsilaisvinti iš nuodėmių“ (KBK 761).

Pirmasis Dievo bandymas sukurti Dievui artimą tautą yra Abraomo ir jo ainių pašaukimas. Su jo palikuonimis, tarpininkaujant Mozei, Dievas sudarė sandorą. Pirmajame skaitinyje girdėjome Dievo raginimą išrinktajai tautai laikytis sudarytos sandoros. Nors išrinktoji tauta nevykdė savo Dievui duotų pažadų, pranašai skelbė naują, amžinąją sandorą.

Šią Naująją sandorą sudarys išrinktosios tautos žiedas – Jėzus Kristus su dvylika savo tautos atstovų, kuriuos jis pats bus pasirinkęs. Tai įvyks Paskutinės vakariinės kambaryje. Evangelijoje apie tai skaitome: „Vakarieniaujant Jėzus paėmė duoną, sukalbėjo palaiminimą ir davė mokiniams tardamas: ‘Imkite ir valgykite: tai yra mano kūnas’. Paskui, paėmęs taurę, sukalbėjo padėkos maldą ir davė jiems tardamas: ‘Gerkite iš jos visi, nes tai yra mano kraujas, *Sandoros kraujas*, kuris už daugelį išliejamas nuodėmėms atleisti” (Mt 26, 26–29).

Po Prisikėlimo Jėzus Kristus siunčia savo mokinius, kad visas tautas kviestų dalyvauti Naujojoje sandoroje: „Eikite ir padarykite mano mokiniais visų tautų žmones, krikštydami juos vardan Tėvo, ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios, mokydami laikytis visko, ką tik esu jums įsakęs” (Mt 28,19). Šiandien išdrįskime paklausti, ką mums duoda tai, kad esame Kristaus Bažnyčios nariai? Ar ne per daug iš mūsų reikalauja Bažnyčia? Ne kartą pavydžiai žvelgėme į jokių įstatymų nevaržomus brolius. Kodėl savo išganymo turime siekti atsižadėdami žemiškų džiaugsmų? Ką į tai atsakyti?

Bažnyčia, kaip ir motina, ne visada pataikauja vaiko įgeidžiams. Geri vaikai dėl to nepyksta. O jeigu jaunystės metais to nesupranta, vėliau, perėję gyvenimo mokyklą, ima kitaip vertinti gyvenimą ir gailisi, kad buvo blogi vaikai. Kaip motina vaiką auklėja, pratina prie tvarkos, ugdo dorybes, taip ir Bažnyčia savo vaikus nori matyti kilnius, teisingus, dorus. Per Krikštą vaikas tampa Dievo vaiku. Niekas taip nesirūpina Dievo vaiko kilnumu kaip Bažnyčia. Paulius sakė: „Jūs gi esate gavę ne vergystės dvasią, kad vėl turėtumėte bijoti, bet gavote įsūnytos Dvasią, kurioje šaukiame: Aba, Tėve!”.

Kristus Bažnyčią aprūpino dieviška pagalba – sakramentais, kuriais srūva dieviškoji galia, formuojanti naują žmogų, pagal Dievo paveikslą ir panašumą.

Ne kartą mus klaidina įvairių mokytojų vienašališki reikalavimai, grasinimai, gąsdinimai, neparodantys krikščioniškojo gyvenimo pozityvumo. Taip, Bažnyčia kalba apie kovą su moraliniu blogiu, bet tai nėra mūsų gyvenimo kokybės sumenkinimas. Priešingai, toji kova – tai kova už išsilaisvinimą nuo bet kokios priklausomybės. Toje kovoje tenka ir atsižadėti, ir aukotis, bet pergalė brangesnė už visas aukas. Šiandien ne tik Bažnyčia kalba apie visokią žmogų žeminančią priklausomybę, tuo rūpinasi ir valstybė. Visi matome alkoholio, narkotikų, blogų įpročių daromą žalą. Priklausomybė randasi, kai žmogus nevertina Dievo įstatymų, neišmoksta sau pasakyti *negalima!* Kaip tokiam žmogui praverstų Bažnyčios pagalba, bet, deja, modernusis žmogus jaučiasi pakankamai subrendęs ir galįs vadovautis savo protu.

Gyvenimas Bažnyčioje – yra gyvenimas didelėje Dievo vaikų šeimoje. Šioje šeimoje vieni kitus moko, vieni kitiems padeda, vieni už kitus meldžiasi. Šioje šeimoje žmogus, Dievo malonės padedamas, subręsta amžinajam bendravimui su Dievu ir jo šventaisiais.

Kristaus paskelbtas mokslas vadinamas graikišku žodžiu „Evangelija”. Lietuviškai tai reiškia Gerąją naujieną. Labai klysta tie, kurie Bažnyčios mokyme mato tik įsakymus, tik draudimus bei grasinimus. Vyskupas Kepleris savo knygoje „Daugiau džiaugsmo” pririnko daug autoritetingų žmonių gyvenimiškų minčių. Jose sakoma, kad džiaugsmas yra tikro, neiškreipto maldingumo palydovas. Toje knygoje tarp kitų yra įrašyta nežinomo mistiko mintis: „Ir aš kadaise buvau pasaulio žmogus, turtingas ir visų mylimas, todėl gerai pažįstu praeinamą ir piktu atsilyginantį pasaulio džiaugsmą. Bet aš ragavau ir Dievo malonės <...>, todėl galiu iš tiesų pasakyti, kad dažnai per trumpą valandėlę iš Dievo daugiau paguodos ir džiaugsmo galėjau gauti, negu išsyk būčiau gavęs visas paguodas ir visus džiaugsmus, kuriuos pasaulis gali duoti”. Paklauskime šv. Pranciškaus Salezo: „Aš kartais drebu iš baimės, kad Dievas jau čia, žemėje, duoda dangų, nes aš iš tikrųjų nežinau, kas yra nesėkmė. Patirti kentėjimai buvo tik maži sužeidimai, įdreskiantys odą. Mane užklupę smūgiai buvo tik kryžiai, kurių atminimas dingo su balso aidu. Kokios menkos mane aplankiusios nelaimės! O kokiais dvasiniais turtais apipylė mane Dievas!” Mistikas Tauleris sakė, kad „Žmonės, kurie gyvena tikrai nusiskaistinę, yra visokios palaimos ir džiaugsmo šaltinis, ir joks liūdesys negali jų apimti, nes amžinasis Žodis, teikiąs palaimą ir džiaugsmą visiems angelams ir šventiesiems, kalba jiems, kaip ir šventiesiems danguje”. Ką sako tas, kuris yra mūsų kelias, tiesa ir gyvenimas? Gerojo ganytojo kalboje jis sako: „Aš atėjau, kad žmonės turėtų gyvenimą, – kad apščiau jo turėtų” (Jn 10, 10). Tokie yra Kristaus žodžiai. Didesnio autoriteto neturime. Tarkime šiandien girdėtos psalmės žodžiais: „Esame Dievo liaudis, jo kaimenės avys”.

Parengė V. S.

Josephas Ratzingeris

Europos siela

Europoje esama keisto ateities nenoro. Aiškiausiai tą rodo tai, kad vaikai laikomi grėsme dabarčiai; jie dažnai išgyvenami ne kaip viltis, bet kaip dabarties apribojimas. Kaip tik šią savo didžiausios sėkmės valandą Europa atrodo tapusi viduje tuščia, tarsi paralyžuota gyvybei pavojingos kraujotakos krizės, reikalinga transplantų. Ši atraminių sielos jėgų vidinį nykimą atitinka tai, kad ir etniniu matmeniu Europa atrodo pasukusi atsisveikinimo keliu.

Galimai Europos ateičiai nusakyti egzistuoja dvi priešingos diagnozės. Oswaldas Spengleris tarėsi galįs konstatuoti, jog didžiosioms kultūroms būdingas gamtos dėsnių valdomas vyksmas: kokia nors kultūra atsiranda, rutuliojasi, klesti, nuvargsta, sensta ir galiausiai nunyksta. Spengleris manė, jog Vakarai jau pasiekę vėlyvąją fazę ir artėja mirties link. Vakarai, savaime suprantama, gali perteikti savo dovanas kylančiai naujai kultūrai. Tačiau Vakarų, kaip subjekto, gyvenimo laikas didžiąja dalimi jau praėityje.

Ši biologistiškai paženklinta tezė laikotarpiu tarp dviejų pasaulinių karų rado aistringų priešininkų pirmiausia katalikiškoje erdvėje; išpūdingai jai priešpriešais stėjo Arnoldas Toynbee, tiesa, postulatais, apie kuriuos šiandien retai kas užsimena. Toynbee skiria, viena vertus, materialinę-techninę pažangą ir, kita vertus, tikrąją pažangą, kurią jis apibrėžia kaip sudvasinimą. Jis pripažįsta, kad Vakarai – „vakarietiškas pasaulis“ – yra atsidūręs krizėje, kurios priežastis yra atsimitimas nuo religijos nupuolant į technikos, nacijos ir militarizmo kultą.

Krizė jam galiausiai yra sekularizmas. Žinant krizės priežastį, galima nurodyti ir gydymo būdą: būtina atgaivinti religinį momentą, apimantį, jo akimis, visų kultūrų religinį paveldą, tačiau pirmiausia „tai, kas likę iš Vakarų krikščionybės“. Biologistiniame požiūriui čia priešpriešinamas voliuntaristinis.

Jei ši tezė teisinga, ar įstengtume atgaivinti religinį momentą, sukurdami likutinės krikščionybės ir žmonijos religinio paveldo sintezę?

Kas gebėjo palaikyti Europos vidinės tapatybės tąsą visose istorinėse permainose?

Arba dar paprasčiau: kas ir šiandien bei rytoj žada dovanoti žmogaus orumą ir jį atitinkančią egzistenciją?

Norėdami į tai atsakyti, turime trumpam pažvelgti atgal. XIX a. išsiplėtojo du nauji „europietiškieji“ mode-

liai. Lotyniškosios nacijos būdingas laicistinis modelis: valstybė griežtai atskirta nuo religinių korporacijų, kurios iškeltos į privatumo sritį. Ji pati atmeta religinį pagrindą ir laiko save besiremiančia vien protu bei jo išvalgomis. Dėl proto trapumo šios sistemos pasirodė esančios dužios bei neatsparios diktatūroms; tiesą sakant, jos tebegyvuos vien todėl, jog tebeegzistuoja senosios moralinės sąmonės fragmentai, įgalinantys pamatinį moralinį sutarimą.

Tuo tarpu germaniškojoje erdvėje gyvuoja liberaliojo protestantizmo valstybiniai-bažnytiniai modeliai, kai nuo prietarų apvalyta, iš esmės kaip moralė suvokiama krikščioniškoji religija laiduoja moralinį sutarimą ir erdvę religinį pagrindą, kurio turi laikytis valstybinėms religijoms nepriklausantys asmenys. Didžiojoje Britanijoje, skandinavų valstybėse, taip pat prūsų dominuojamoje Vokietijoje toks modelis ilgą laiką garantavo valstybinę ir visuomeninę sanglaudą. Tiesa, prūsų valstybinio bažnytiškumo žlugimas Vokietijoje sukūrė vakuumą, kuris irgi kaip tuščia erdvė siūlėsi diktatūrai. Šiandien valstybines Bažnyčias visur apėmęs išsekimas: iš religinių institucijų, kurios yra valstybės dariniai, moralinė jėga nebesklinda, tuo tarpu pati valstybė moralinės jėgos sukurti negali, bet turi turėti ją kaip sąlygą ir ją remtis.

Tarp abiejų modelių įsiterpia Jungtinės Valstijos, kurios, viena vertus, – atsiradusios ant laisvųjų Bažnyčių pagrindo – griežtai laikosi atskyrimo dogmos, bet, kita vertus, buvo paženklintos nekonfesinio protestantiškojo-krikščioniškojo pamatinio sutarimo, besisiejusio su ypatingu religinio pobūdžio misijiniu suvokimu ir todėl teikusiu religiniam momentui didelę viešąją reikšmę. Krikščioniškasis paveldas, žinoma, irsta ir Jungtinėse Valstijose, tačiau drauge vaizdas keičiasi ir dėl sparčiai gausėjančio ispanakalbio elemento ir sykiu religinių tradicijų iš viso pasaulio buvimo.

Grįžkime prie Europos: prie dviejų modelių dar XIX a. prisiliejo trečiasis – socializmas, kuris netrukus pasidalijo į du kelius – totalitaristinį ir demokratinį.

Demokratinis socializmas ir katalikų socialinis mokymas

Demokratiniam socializmui pavyko įsiterpti kaip išganingai atsvarai radikaliai liberalioms pozicijoms abiejuose modeliuose, jis juos praturtino ir pataisė. Kartu jis pasirodė kaip nepaisantis konfesijų ribų: Anglijoje jis buvo katalikų, negalėjusių gerai jaustis nei protestantų konservatorių, nei liberalų stovykloje, partija.

Ir vilhelmiškojoje Vokietijoje katalikiškasis centras galėjo jaustis artimesnis demokratiniam socializmui negu konservatyviosioms jėgoms. Demokratinis socializmas katalikų socialiniam mokymui daug kuo buvo ir yra artimas, bet kuriuo atveju jis labai prisidėjo prie socialinės sąmonės ugdymo.

Tuo tarpu totalitaristinis modelis sumišo su griežtai materialistine bei ateistine istorijos filosofija: istorija suprantama deterministiškai kaip pažangos procesas, per religinę bei liberaliąją stadijas besirutuliojantis galutinės visuomenės link, kurioje religija bus įveikta kaip praeities reliktas, o materialinių sąlygų funkcionavimas laidos visų laimę. Tariamam mokslininkui pridedamas nepakantus dogmatiškumas: dvasia yra materijos produktas; moralė – aplinkybių produktas ir turi būti apibrėžiama bei praktikuojama remiantis tam tikrais visuomenės siekais.

Visa, kas tarnauja laimingos galutinės būklės priartinimui, yra moralu. Čia visiškai perkainojamos Europą pastatydinusios vertybės; čia nutraukiami saitai su visa moraline žmonijos tradicija: nebėra jokių nuo pažangos siekių nepriklausomų vertybių.

Viskas duotu akimirksniu gali būti leistina ar net būtina, moralu naująją prasme. Ateitis virsta nuožmia dievybe, disponuojančia visais ir viskuo.

Tikroji katastrofa yra sielų nuniokojimas

Komunistinės sistemos žlugo, pirmiausia dėl savo klaidingo ekonominio dogmatizmo. Tačiau labai noriai išleidžiama iš akių, kad jas pražudė gilesnės priežastys: panika žmogui, moralės pajungimas sistemos poreikiams ir jos ateities pažadai.

Tikroji katastrofa – ne ekonominė; tikroji katastrofa – tai sielų nuniokojimas, moralinės sąmonės sugriovimas.

Esminė Europos ir pasaulio problema, mano akimis, būtent ta, kad ekonominio žlugimo niekas neginčija, ir todėl buvusieji komunistai nedelsdami virto ūkio liberalais. Tuo tarpu moralinė ir religinė problematika, kuri iš tikrųjų buvo svarbiausia, yra beveik visiškai išstumta. Šiuo požiūriu marksizmo palikta problematika tebeegzistuoja ir šiandien: tai žmogaus pirmąjį tikrųjų apie Dievą, save patį ir visatą irimas.

Tačiau moralinių vertybių, kuriomis niekada negalima disponuoti, suvokimo nykimas gali sukelti europietiškosios sąmonės savigriovą, kurios mes – nepriklausomai nuo špengleriškosios žlugimo vizijos – neturime išleisti iš akių kaip realaus pavojaus.

Tad mums iškilęs klausimas: kas toliau? Ar milžiniškose mūsų laikų pervartose esti ateitį turinti Europos tapatybė, kuriai iš vidaus galėtume pritarti?

Europos vienijimosi tėvams – Adenaueriui, Schumanui, de Garsperi – buvo aišku, kad toks pagrindas yra ir kad jį sudaro mūsų per krikščionybę atsiradusio žemyno krikščioniškasis paveldas.

Jiems buvo aišku, jog sugriovimai, kuriuos mums prieš

akis pateikė nacių ir Stalino diktatūros, rėmėsi būtent šio pagrindo atmetimu – įžūliu pasipūtumu, kai, užuot paklusus Kūrėjui, reiškiamą pretenzija savo jėgomis sukurti geresnį žmogų ir blogąjį Kūrėjo pasaulį pertvarkyti į gerąjį, kuris kiltų iš savosios ideologijos dogmatizmo.

Jiems buvo aišku, kad šios diktatūros, pagimdžiusios visiškai naują blogio kokybę, rėmėsi troškimu panaikinti Europą ir kad vėl būtina grįžti prie to, kas ši žemyną, nepaisant visų kančių bei paklydimų, padarė kilnų.

Naujo atsigręžimo į didžiąsias krikščioniškojo paveldo konstantas pradinis entuziazmas greitai išsisklaidė, ir Europa tada vienijosi prieš akis turėdama beveik vien ekonominius aspektus ir menkai kreipdama dėmesį į dvasinius tokios bendrijos pagrindus.

Pastaraisiais metais vėl imta labiau suvokti, kad Europos valstybių ekonominei bendrijai reikalingas ir bendrų vertybių pagrindas: prievartos plitimas, bėgimas į narkotikų prieglobstį, korupcijos didėjimas leidžia mums gyvai pajusti, kad vertybių nuosmukis turi materialinių padarinių ir kad būtina pasukti priešingą kryptimi.

Žmogaus orumo besąlygiškumas ir žmogaus teisės kaip vertybė

Būsimoji Europa ir jos Konstitucija neturi stokoti trijų esminių dalykų. Pirmasis yra besąlygiškumas, kuriuo turi reikštis žmogaus orumas bei žmogaus teisės kaip vertybės, pirmesnės už bet kurią valstybinę teisinę steigtį. Günteris Hirschas pagrįstai pabrėžė, jog šios pagrindinės teisės nėra nei sukuriamos įstatymų leidėjo, nei suteikiamos piliečiams, „bet veikia egzistuoja savateisiškai, turi būti įstatymo leidėjo visada gerbiamos ir jam yra duotos kaip viršesnės vertybės“.

Šis už bet kurių politinių veikimą bei sprendimą pirmesnis žmogaus orumo galiojimas galiausiai kreipia į Kūrėją: tik jis gali steigti teises, kurios remiasi žmogaus esme ir kuriomis niekam nevalia disponuoti. Šiuo požiūriu čia esmingai užkodotas ypatingas krikščioniškojo paveldo galiojimas. Tai, kad yra vertybių, kuriomis niekam nevalia manipuliuoti, yra tikrasis mūsų laisvės ir žmogaus didybės laidas; tikėjimas čia ižiūri Kūrėjo ir žmogui jo dovanoto panašumo į Dievą slėpinį. Taip ši norma apsaugo esminį Europos krikščioniškosios tapatybės elementą ir netikintiesiems suprantama formuluote.

Šiandien vargiai kas nors tiesiai neigs žmogaus orumo ir pagrindinių žmogaus teisių pirmumą visų politinių sprendimų atžvilgiu; dar nenutolo nacizmo ir jo rasinės doktrinos siaubai. Tačiau konkrečioje vadinamosios medicininės pažangos srityje esama labai realių grėsmių: kad ir ką turėtume prieš akis, klonavimą, žmogaus embrionų kaupimą tyrimams ir organų transplantacijai ar visą genetinio manipuliacijos sritį – visiems akivaizdus čia gresiantis tylus žmogaus orumo alini-

mas. Stengiantis pateisinti tai, kas nepateisintina, nuolat nurodinėjami „geri tikslai“.

Prie to vis labiau prisideda prekyba žmonėmis, naujos vergystės formos, žmogaus organų, skirtų transplanacijai, verslas.

Antra, Europos tapatybei esmingai svarbios santuoka ir šeima. Monogaminė santuoka kaip pamatinis vyro ir moters santykio pavidalas ir sykiu kaip valstybinės bendrijos ląstelė susiformavo remiantis bibliiniu tikėjimu. Ji suteikė Europai, tiek Vakarų, tiek Rytų, ypatingą veidą ir ypatingą žmogiškumą taip pat ir kaip tik todėl, kad jos nubrėžta ištikimybės ir atsidėjimo forma turėdavo būti vis iš naujo skausmingai iškovojoama.

Europa nebebūtų Europa, jei šita jos socialinės struktūros pagrindinė ląstelė išnyktų ar esmingai pakistų.

Santuoka ir gyvenimo sąjungos

Visi žinome, kokia grėsmė šiandien iškilusi santuokai ir šeimai, – pirma, dėl jų neišardomumo griovimo vis lengvesnėmis skrybų formomis, antra, dėl vis labiau plintančios naujos elgsenos – vyro ir moters bendro gyvenimo teisiškai nesusituokus. Ryškiai tam priešingas yra homoseksualų gyvenimo sąjungų, dabar paradoksaliai reikalaujančių teisinės formos, kuri daugiau ar mažiau būtų prilyginta santuokai, siekimas. Su šiomis tendencijomis išžengiama iš žmonijos visos moralinės istorijos – žmonijos, kuri, nepaisydama visos teisinių santuokos formų įvairovės, visada žinojo, jog ši savo esme visada yra ypatingas vyro ir moters sambūvis, atsiveriantis vaikams ir per tai šeimai.

Tai ne diskriminacija, čia kalbama apie tai, kas yra žmogus kaip vyras ir moteris ir kaip vyro ir moters sambūvis gali būti įformintas teisiškai.

Jei, viena vertus, jų sambūvis vis labiau atsiskiria nuo teisinių formų, jei, kita vertus, homoseksualinė sąjunga vis labiau laikoma vieno rango su santuoka, mes esame žmogaus paveiklo irimo, kurio padariniai gali būti tikrai itin rimti, akivaizdoje.

Trečias dalykas yra religijos sritis: visoms kultūroms esminga yra gerbti tai, kas šventa kitam; pagarba šventybei apskritai, Dievui, pagarba, kurios labai galima tikėtis ir iš to, kuris pats nepasirengęs tikėti Dievą.

Kur ši pagarba pakertama, visuomenė praranda tai, kas esminga. Ačiū Dievui, kad baudžiami tie, kurie pašiepia Izraelio tikėjimą, jo Dievo sampratą, jo didžiąsias asmenybes. Baudžiami ir tie, kurie žemina Koraną ir pagrindinius islamo įsitikinimus. Tačiau prakalbus apie Kristų ir krikščionių šventybę, nuomonės laisvė ima atrodyti didžiausias gėris, kurio apribojimas reikšėtų grėsmę tolerancijai bei laisvei ar net jų griovimą. Bet

laisvės nuomonę riboja tai, kad ji neturi griauti kito garbės ir orumo; ji nėra laisvė meluoti ar griauti žmogaus teises.

Čia Vakarams būdinga keista ir kaip patologinė įvardytina savęs neapykanta – Vakarams, kurie pagirtinai supratingumo dvasia mėgina atsiverti svetimoms vertybėms, tačiau nemėgsta pačių savęs, savo istorijoje regi tik tai, kas žiauru ir destruktivu, bet nebeįstengia suvokti to, kas didu ir dora.

Pagarbiai žvelgti į kito šventybę

Europai, jei ji nori išlikti, būtina iš naujo – žinoma, kritiškai ir nuolankiai – priimti save pačią. Daugiakultūriškumas, kurio vis aistringiau reikalaujama, kartais būna pirmiausia atsisakymas to, kas sava, bėgimas nuo to, kas sava. Tačiau daugiakultūriškumas negali egzistuoti be bendrų konstantų, be savų gairių. Ir jis tikrai negali egzistuoti be pagarbos šventybei. Jis reikalauja pagarbiai žvelgti į kito šventybę, tačiau taip galime elgtis tik tada, kai mums patiems nesvetima šventybė – Dievas.

Žinoma, galime ir turime mokytis iš kitų šventybės, tačiau kaip tik kitų atžvilgiu ir kitų labai mūsų pareiga yra patiems puoselėti savo pagarbą šventybei ir mums apsidariusio Dievo veidą – Dievo, svetingai primančio vargšus ir silpnuosius, našles ir našlaičius, ateivius; Dievo, kuris yra toks žmogiškas, kad pats tapo žmogumi, kenčiančiu žmogumi, kuris drauge su mumis kentėdamas suteikia kančiai kilnumą ir viltį.

Jei to nedarysime, paneigsime Europos tapatybę – ir atsakysime kitiems tarnystę, kurios jie reikalauja.

Absolūtus profaniškumas, išsiplėtojęs Vakaruose, pasaulio kultūroms iš pagrindų svetimas. Jos įsitikinusios, jog pasaulis be Dievo ateities neturi. Todėl būtent daugiakultūriškumas kviečia mus pas save pačius. Europa turėtų visiškai sąmoningai vėl imti ieškoti savo sielos.

Toynbee sakė, kad visuomenės likimas visada priklauso nuo kūrybingų mažumų. Tikintys krikščionys turėtų suvokti save kaip tokią kūrybingą mažumą. Jie turėtų prisidėti, kad Europa iš naujo susigrąžintų tai, kas iš jos paveldo geriausia, ir taip pasitarnautų visai žmonijai.

(Šis straipsnis buvo paskelbtas laikraščio „Süddeutsche Zeitung“ 2005 m. balandžio 13 d. numeryje.)

Katalikiškojo auklėjimo kongregacija

Pašvęstieji asmenys ir jų misija mokykloje

PRATARMĖ

Trečiojo tūkstantmečio pradžioje

1. Žodžio išikūnijimo dutūkstantųjų metų šventimas daugeliui tikinčiųjų buvo atsivertimo ir atsivėrimo Dievo planui, skirtam pagal jo paveikslą sukurtam žmogui, metas. Jubiliejaus malonė sužadino Dievo tautos primygtinų poreikį gyvenimo liudijimu „vakar, šiandien ir visados“ skelbti Jėzų Kristų ir jame glūdinčią tiesą apie žmogų. Be to, jaunuoliai išreiškė stebinančią susidomėjimą nedviprasmišku Jėzaus skelbimu. Pašvęstieji asmenys savo ruožtu, idant Bažnyčioje atliktų savo misiją, buvo primygtinai pakviesti gyventi nuolatinį atsivertimą – būti Kristaus liudytojais, Dievo meilės epifanija pasaulyje, regimais sutaikintosios žmonijos ženklais (1).

Pranašiška užduotis

2. Sudėtingos kultūrinės aplinkybės XXI amžiaus pradžioje irgi kviečia išgyventi dabartį kaip *kairós*, kaip tinkamą metą Evangelijai veiksmingai pasiekti šiandienius vyrus ir moteris. Šiuo problemišku ir sykiu patraukliu laiku (2) pašvęstieji asmenys jaučia savo pranašiškos misijos, kurią jiems patikėjo Bažnyčia, svarbą – misijos „priminti Dievo žmonėms skirtą planą bei jam tarnauti taip, kaip skelbia Raštas ir kaip išplaukia iš Dievo apvaizdingo veikimo istorijoje ženklų įdėmaus skaitymo“ (3). Tokia misija reikalauja drąsaus liudijimo ir kantraus dialogo: tai – pareiga reginti kultūrinės tendencijas, keliančias grėsmę žmogaus gyvybės kilnumui, ypač lemtingais jos prasidėjimo ir pabaigos momentais, taip pat kūrinių dermei, tautų egzistencijai ir taikai.

Šių apmąstymų priežastis

3. Naujojo tūkstantmečio pradžioje, vykstant didelėms permainoms mokyklos bei auklėjimo pasaulyje, Katalikiškojo auklėjimo kongregacija trokšta pateikti vieną kitą mintį, pasiūlyti keletą gairių ir paskatinti giliau apmąstyti auklėjamąją misiją bei pašvęstųjų asmenų buvimą mokykloje apskritai, ne tik katalikiškojoje. Šis dokumentas pirmiausia skirtas pašvęstojo gyvenimo institutų ir apaštališkojo gyvenimo draugijų nariams, taip pat tiems asmenims, kurie kitokiais būdais įsipareigojo praktikuoti Evangelijos patarimus ir yra įsitraukę į Bažnyčios auklėjamąją misiją.

Tęsiant ankstesnes bažnytines gaires

4. Šiuose apmąstymuose laikomasi krypties, nubrėžtos Vatikano II Susirinkimo, visuotinės Bažnyčios magisteriumo ir kontinentinių sinodų dokumentų apie evangelizaciją, pašvęstąjį gyvenimą ir auklėjimą, pirmiausia

mokykloje. Per pastaruosius kelerius metus ši Kongregacija jau pateikė gaires katalikiškosios mokyklos (4) ir pasauliečių kaip liudytojų mokykloje (5) tema. Tęsdama dokumentą apie pasauliečius, Kongregacija norėtų apmąstyti ypatingą indėlį, kuriuo pašvęstieji asmenys prisideda prie auklėjamąsios misijos mokykloje posinodinio apaštališkojo paraginimo *Vita consecrata* ir kultūros pastoracijos nesenos raidos šviesoje (6), remdamiesi įsitikinimu: „Tikėjimas, kuris nevirsta kultūra, yra tikėjimas, kuris nėra visiškai priimtas, iki galo apmąstytas ir sąžiningai įgyvendinamas“ (7).

Kultūrinis tikėjimo perteikimas šiandien

5. Būtinybė perteikti tikėjimą kultūriškai kviečia pašvęstuosius asmenis apmąstyti savo buvimą mokykloje prasme. Pakitusios sąlygos, kuriomis jie darbuojasi – dažnai sekuliarizuotoje aplinkoje ir būdami mažuma auklėtojų bendruomenėje, – reikalauja aiškiai įvardyti savitą indėlį, kuriuo jie prisideda bendradarbiaudami mokyklose su kitų pašaukimų asmenimis. Ryškėja metas, kai reikės atsakyti į pamatinius jaunosios kartos klausimus bei pateikti kultūrinį pasiūlymą, kokio pobūdžio asmenį ir visuomenę norima išugdyti; taip pat aiškiai remtis antropologine vizija, įkvėpta Evangelijos vertybių, puoselėjant pagarbų ir konstruktyvų dialogą su kitokiomis gyvenimo sampratomis.

Atnaujintas įsipareigojimas auklėjimo srityje

6. Šiandienės aplinkos iššūkiai naujaip misijai motyvuoja pašvęstuosius asmenis, pašauktus gyventi pagal Evangelijos patarimus ir į auklėjimo bei mokyklos sritį nešti palaiminimų humanizmą; tai tikrai nesvetima Bažnyčios misijai skelbti išganyką visoms tautoms (8). „Tačiau sykiu skausmingai suvokiame kai kuriuos sunkumus, skatinančius [dvasines] bendruomenes trauktis iš mokyklinės srities. Dvasinių pašaukimų stygius, anti-patija auklėjimo misijai mokykloje, ekonominiai katalikiškųjų mokyklų išlaikymo sunkumai, kitokių, menamai dėkingesnių apaštalavimo formų patrauklumas...“ (9). Užuovertę nuleisti rankas, tokie sunkumai galėtų būti apsilvalymo versmė ir ženklinti *malonės bei išganyimo* metą (plg. 2 Kor 6, 2). Jie kviečia imtis dvasinio tyrimo ir laikytis nuolatinio *atsinaujinimo* nuostatos. Be to, Šventoji Dvasia skatina iš naujo atrasti buvimą mokyklos pasaulyje charizmą, šaknis bei formas centruojantis į esminius dalykus: į neturtingo, nuolankaus ir skaistaus Kristaus liudijimo primatą; į pirmenybės teikimą asmenims bei meile paremtiems santykiams; į tiesos paiešką; į tikėjimo, gyvenimo ir kultūros sintezę ir žmogaus viziją, paisančią Dievo plano.

Evangelizuoti auklėjant

7. Tad akivaizdu, jog pašvęstieji asmenys bendrystėje su ganytojais mokykloje atlieka gyvybiškai svarbią misiją, nes jie auklėdami prisideda prie evangelizacijos. Idant Jėzaus apreikšta tiesa apie asmenį apšviestų jau-

nujų kartų ir visos žmonijos augimą, tokia misija reikalauja išsipareigojimo šventumui, dosnumo ir profesinės kompetencijos auklėjimo srityje. Todėl šiai dikasterijai atrodė, kad dera atkreipti dėmesį į pašvęstųjų asmenų „profilį“ ir apmąstyti kai kuriuos būdingus jų auklėjamosios misijos šiandienėje mokykloje aspektus.

I. PAŠVĖSTŪJŲ ASMENŲ „PROFILIS“

Mokytojo Kristaus mokykloje

Bažnyčiai duota dovana Žodžiui apreikšti

7. „Pašvęstasis gyvenimas, giliai suleidęs šaknis į Viešpaties Kristaus pavyzdį ir mokymą, yra Dievo Tėvo dovana savo Bažnyčiai per Dvasią. Evangelijos patarimų išpažinimo dėka būdingi Jėzaus bruožai – skaistumas, neturtas ir klusnumas – tampa nuolat regimi pasaulyje, o tikinčiųjų žvilgsnis nukreipiamas į Dievo karalystę, kuri jau veikia istorijoje, tačiau savo pilnatviško atbaigimo laukia danguje“ (10). Pašvęstojo gyvenimo tikslas yra „tapti panašiam į Jėzų jo visiško pasiaukojimo matmeniui“ (11); tad kiekvienas pašvęstasis asmuo pašauktas perimti „jo jausmus ir gyvenimo formą“ (12), jo mąstymo ir veikimo, buvimo ir mylėjimo būdą.

Pašvęstojo gyvenimo tapatybė

8. Tiesioginis rėmimasis Kristumi ir giliausia dovanos Bažnyčiai ir pasauliui prigimtis (13) yra elementai, apibrėžiantys pašvęstojo gyvenimo tapatybę ir tikslą. Juose pašvęstasis gyvenimas atranda save, savo išeitį tašką – Dievą ir jo meilę ir savo galutinį tašką – žmonių bendruomenę ir jos poreikius. Remdamasi šiais elementais, kiekviena pašvęstojo gyvenimo šeima sukuria sau būdingą veidą, pradedant dvasingumu, bendruomeninio gyvenimo stiliumi ir baigiant apaštalavimu, askezės samprata, taip pat dalijimusi savo charizmą turtais.

Kristaus mokykloje, trokštant persiimti jo jausmais

9. Pašvęstąjį gyvenimą tam tikra prasme galima palyginti su mokykla, kurią lankyti pašvęstasis asmuo pašauktas visą gyvenimą. Būti persiėmusiam Sūnaus jausmais reiškia kasdien lankyti jo mokyklą ir iš jo mokytis turėti švelnią ir nuolankią, drąsą ir degančią širdį. Tai reiškia leisti būti auklėjamam Kristaus, Tėvo amžinojo Žodžio, leisti būti jo, pasaulio širdies ir centro, patraukiamam ir pasirinkti tokią pat gyvenseną, kurią buvo pasirinkęs jis pats.

Leisti būti auklėjamam ir ugdomam Kristaus, kad būtum panašus į jį

10. Pašvęstojo asmens gyvenimas taip pat yra auklėjamas ir ugdomasis palyginimas, mokantis gyvenimo tiesos ir laisvo savęs dovanojimo pagal Viešpaties Velykų pavyzdį. Kiekvienas pašvęstojo gyvenimo momentas yra

šio palyginimo dalis dvejopu auklėjimo ir ugdymo aspektu. Juk pašvęstasis asmuo laipsniškai mokosi gyventi Sūnaus jausmais bei individualiai ir bendruomeniškai reikšti juos *vis labiau į jo panašesniu gyvenimu* per pradinį ir nuolatinį ugdymą. Tad įžadai išreiškia radikalaus, skaistaus ir visiškai Tėvui atiduoto gyvenimo stilių – Jėzaus žemiškosios egzistencijos metu pasirinktą gyveneseną. Malda virsta Sūnaus Tėvui adresuoto aukštinimo visos žmonijos labai taša žemėje. Bendruomeninis gyvenimas rodo, kad Viešpaties vardu įmanoma užmegzti už kraujo ir kūno ryšius tvirtesnius saitus, gebančius įveikti tai, kas skiria. Apaštalavimas yra aistringas skelbimas to, kuris mus sau laimėjo.

Dovana visiems

11. Sūnaus jausmų mokymasis pamažu atveria pašvęstąją egzistenciją neatidėliotinam liudijimui, idant *gautoji dovana pasiektų visus*. Juk Kristus „nelaikė grobiu būti lygiam su Dievu“ (Fil 2, 6), jis nieko sau nepasilaikė, bet savojo buvimo Sūnumi turtu dalijosi su visais žmonėmis. Dėl šios priežasties net tada, kai liudijimas ginčija kai kuriuos vietinės kultūros elementus, pašvęstieji asmenys trokšta pradėti dialogą, kad galėtų pasidalyti turtais, kuriuos atneša. Tai reiškia: trokštant, kad pašvęstasis gyvenimas galėtų daug pasakyti kiekvienai kultūrai, padėdamas atskleisti žmogiškosios būties tiesą, liudijimas turi būti aiškus, nedviprasmiškas ir suprantamas visiems.

Radikalus atsakas

Antropologinė pašvęstojo gyvenimo reikšmė

12. Tarp iššūkių, šiandien kylančių pašvęstajam gyvenimui, yra konsekracijos antropologinės reikšmės atskleidimas. Svarbu parodyti, kad neturto, skaistumo ir klusnumo paženklinta egzistencija didina giliausią žmogiškąjį kilnumą; kad *visi* pašaukti įvairiopa, kiekvienas pagal savo pašaukimą, būti klusnūs ir skaistūs. Evangelijos patarimai iš tiesų perkeičia autentiškai žmogiškus troškimus bei vertybes, tačiau sykiu jie tas žmogiškąsias vertybes paverčia reliatyviomis, parodydami „Dievą kaip absoliutų gerį“ (14). Be to, pašvęstasis gyvenimas turi gebėti parodyti, kad Evangelijos žinia yra labai reikšminga mūsų šiandieniam visuomeniniam gyvenimui ir kad ji gali būti suprantama taip pat tam, kuris gyvena tokioje konkurencijos visuomenėje kaip mūsų. Galiausiai pašvęstasis turi liudyti, kad šventumas yra pasiūlymas aukščiausiu laipsniu humanizuoti žmogų ir istoriją: tai – programa, kurią šioje žemėje kiekvienas turi padaryti savo reikalu (15).

Keitimasis charizmomis

13. Pašvęstieji asmenys, jei jie radikaliai vykdo iš jų konsekracijos kylantį išsipareigojimą, perteikia savo savito pašaukimo turtus. Kita vertus, toks perteikimas žadina jų gavėjo gebėjimą atsiliepti praturtinančiu atsaku dali-

jantis savo asmenine dovana ir savo savitu pašaukimu. Toks „abipusis keitimasis“ tarp Bažnyčios ir pasaulio yra labai svarbus įvairių dvasinių charizmų gyvastin-gumui ir tų charizmų supratimui, atitinkančiam šian-dienę aplinką ir sykiu išlaikančiam ištikimybę atitinka-moms dvasinėms šaknims. Būtent *keitimosi charizmomis* principas leidžia charizmai tam tikru būdu tiesmukai nesikartojant grįžti prie savo ištakų. Taip atsinaujina pats pašvęstasis gyvenimas – klausydamasis bei skai-tydamas laiko ženklus ir kartu kūrybiškai bei veikliai likdamas ištikimas toms ištakoms.

Konstruktivus dialogas praeityje ir dabartyje

14. Šio principo galiojimas patvirtintas istorijos: pašvęstasis gyvenimas visada puoselėjo konstruktyvų dialogą su jį supančia kultūra, viena vertus, keldamas jai klausimus ir ją provokuodamas, kita vertus, ją gin-damas ir sergėdamas, visada leisdamasis būti jos ža-dinamas bei klausinėjamas, – sandūroje, kuri kartais būdavo dialektiška, tačiau visuomet vaisinga. Būtina, kad tokia priešprieša tęstųsi ir šiais pašvęstojo gyveni-mo atsinaujinimo ir kultūrinės dezorientacijos, grasi-nančios nuvilti nenugalimai tiesos trokštančią žmo-gaus širdį, laikais.

Bažnyčioje kaip bendrystėje

Bažnyčia – bendrystės slėpinys

15. Gilinimasis į bažnytinę tikrovę kaip bendrystės slėpi-nį paskatino Bažnyčią, veikiant Dvasiai, vis labiau su-vokti save kaip keliaujančią Dievo tautą ir sykiu kaip Kristaus kūną, kurio nariai susiję tarpusavyje ir su galva.

Pastoracinėje plotmėje „padaryti *Bažnyčią bendrystės namais ir mokykla*“ (16) yra didis iššūkis, kylantis mums naujojo tūkstantmečio pradžioje, jei trokštame likti iš-tikimi Dievo planui ir atsiliepti į gilius pasaulio lūkes-čius. Pirmiausia reikia skatinti *bendrystės dvasingumą*, gebantį tapti auklėjamoju principu visur, kur ugdo-mas žmogiškasis asmuo. Šio *dvasingumo* išmokstame, širdies žvilgsnį kreipdami į Trejybės slėpinį – Trejy-bės, kurios šviesa atsispindi kiekvieno asmens, pri-imamo ir branginamo kaip dovana, veide.

Pašvęstieji asmenys Bažnyčios bendrystėje

16. Bendrystės poreikis suteikė pašvęstiesiems asme-nims galimybę iš naujo atrasti Dievo tautoje abipusiškumo santykį su kitais pašaukimais. Bažnyčioje jie pašaukti savitai rodyti, jog dalyvavimas trinitarinėje ben-drystėje gali perkeisti žmonių santykius, sukurdamas naują solidarumo būdą. Pašvęstieji asmenys, pasiža-dantys gyventi *dėl Dievo* ir *iš Dievo*, atsiveria užduo-čiai išpažinti sutaikinamąją malonės, įveikiančios de-strukcinę dinamiką žmogaus širdyje, galia.

Su ypatingos charizmos dinamika

17. Savo pašaukimo galia pašvęstieji asmenys, kad ir kokia būtų jų ypatingoji charizma, pašaukti būti *ben-drystės žinovai*, skatinti žmogiškuosius bei dvasinius ry-šius, padedančius visiems Dievo tautos nariams keistis dovanomis. Pašaukimų *daugialypiškumo* Bažnyčioje pri-pažinimas suteikia pašvęstųjų asmenų buvimui mokyk-linio auklėjimo srityje naują reikšmę. Mokykla jiems yra misijos vieta, kur realizuojasi jų pranašiškas vaidmuo, gautas per krikštą ir įgyvendinamas vadovaujantis ra-dikaliu reiklumu, būdingu Evangelijos patarimams. Jų gauta ypatingos konsekracijos dovana leis jiems išžiūrė-ti mokykloje bei auklėjimo užduotyje derlingą dirvą, ku-rioe gali augti ir nešti vaisių Dievo karalystė.

Pašvęstieji asmenys kaip auklėtojai...

18. Ši užduotis tobulai atitinka būtent pašvęstojo gyve-nimo prigimtį bei tikslą ir įgyvendinama vadovaujantis dvilypiu *auklėjimo ir ugdyimo* modeliu, lydinčiu paskiro pašvęstojo asmens augimą. Mokykloje pašvęstieji as-menys jaunuolius auklėja padėdami jiems suvokti savo tapatybę, atrasti savo tikruosius poreikius ir troškimus, kurie glūdi kiekvieno žmogaus širdyje, tačiau dažnai lieka nepažinti ir nepakankamai įvertinti: autentišku-mo ir sąžiningumo, meilės ir ištikimybės, tiesos ir nuo-seklumo, laimės ir gyvenimo pilnatvės troškuli. Troški-mus, kurie galiausiai sutampa su didžiausiu žmogaus troškimu – troškimu *regėti Dievo veidą*.

... ir kaip ugdytojai

19. Antrasis aspektas susijęs su ugdyimu. Mokykla *ug-do* tiksliai siūlydama tai, ko reikia tiems troškimams įgyvendinti, ir taip neleidama, kad jie būtų iškreipti ar patenkinti vien iš dalies ir nepakankamai. Pašvęs-tieji asmenys, lankantys Viešpaties mokyklą, savo gy-venimo liudijimu siūlo Kristumi besiremiančios egzis-tencijos formą, idant jaunuoliai irgi gyventų Dievo vai-kų laisve ir patirtų tikrą džiaugsmą bei autentišką sa-virealizaciją, gimstančią iš Tėvo plano priėmimo. Mū-sų dienomis, kai auklėjamoji pasiūla darosi vis skur-desnė ir vis mažiau atsiliepiama į žmogaus lūkesčius, ši misija mokykloje pašvęstiesiems asmenims tiesiog siūloma Apvaizdos.

Mokykloje kaip auklėjimo bendruomenėje

20. Auklėjimo bendruomenėje pašvęstieji asmenys ne-turi rezervuoti sau išskirtines užduotis. Pašvęstojo gy-venimo savitumas yra būti Evangelijos vertybių ženklu, priminimu ir pranašyste. Jo būdingas bruožas yra „liu-dyti Karalystės gėrybes auklėjimo srityje“ (17) bendra-darbiaujant su pasauliečiais, pašauktais pasaulietišku-mo dvasia liudyti Dievo Įsikūnijimo realybę – „gilia žė-miškos tikrovės priklausomybę nuo Dievo Kristuje“ (18).

*Savitas kiekvieno pašaukimo pobūdis
auklėjimo bendruomenėje*

21. Pašaukimų įvairovė tarnauja Kristaus kūno ir jo misijos pasaulyje augimui. Iš užduoties liudyti Evangeliją kiekvienam pašaukimui būdingu pavidalu išauga abipusės pagalbos dinamika, įgalinanti išgyventi dalijimosi Kristaus ir Bažnyčios slėpiniu jo įvairiais matmenimis pilnatvę; paskata kiekvienam atrasti savo pašaukimo evangelinį turtingumą dėkingai gretinant jį su kitais.

Pašaukimų abipusiškumas, jei vengiama tiek priešpriešos, tiek vienodumo, yra ypač vaisinga perspektyva auklėjimo bendruomenės bažnytiniam matmeniui praturtinti. Šioje bendruomenėje įvairūs pašaukimai tarnauja bendrystės kultūros įgyvendinimui. Tai skirtingi, tačiau vienas kitą papildantys keliai, tarpusavyje susiję ir prisidedantys prie tobulo didžiausios charizmos – gailestingosios meilės – įgyvendinimo.

Pasaulio atžvilgiu

Atsakyti apie viltį

22. Suvokdami, jog gyvena iššūkių bei naujų galimybių kupiname pasaulyje, pašvęstieji asmenys, ištraukę į mokyklinę auklėjamąją misiją, turi pelningai panaudoti gautą dovaną atsakydami apie juos gaivinančią viltį. Viltis, tikėjimo į istorijos Dievą vaisius, remiasi Jėzaus, gyvenusio *pasaulyje*, bet buvusio *ne šio pasaulio*, žodžiais ir gyvenimu. Tokios pat laikysenos jis tikisi iš jį sekančiųjų: gyventi bei darbuotis istorijoje, tačiau nesileisti būti joje įkalinamam. Viltis reikalauja leistis į pasaulį, tačiau sykiu ir nuo jo atsiskirti; ji reikalauja pranašauti ir akina, nelygu atvejais, prie jo artintis arba nuo jo atitolti mokant Dievo vaikų laisvės – sąlygotybių, stumiančių į naujas vergystės formas, aplinkoje.

Dvasių skyrimas ir kontempliacinis žvilgsnis

23. Toks buvimo istorijoje būdas reikalauja didelio dvasių skyrimo gebėjimo. Šis gebėjimas išauga iš Dievo žodžio kasdienio klausymosi, padeda suprasti įvykius ir tapti, taip sakant, *kritine sąžine*. Juo toks išipareigojimas bus gilesnis ir autentiškesnis, juo labiau bus galima suvokti Dvasios veikimą žmonių gyvenime ir istorijos įvykiuose. Šio dvasių skyrimo gebėjimo pagrindas yra kontempliacija ir malda, kurios mus moko žvelgti į žmones bei daiktus Dievo akimis. Tai visiškai priešinga paviršutiniškam žvilgsniui ir aktyvizmui, negebantiems sustoti prie to, kas svarbu ir esminga. Trūkstant kontempliacijos ir maldos, – o nuo tokio paovojaus neapsaugoti nė pašvęstieji asmenys – kartu išnyksta aistringas troškimas skelbti Evangeliją ir gebėjimas kovoti už žmonių gyvybę ir išganymą.

Mokykloje mokyti tylos ir susitikimo su Dievu

24. Dosniai ir karštai įgyvendindami savo pašaukimą, pašvęstieji asmenys praturtina mokyklą savo santykio

su Dievu, besišaknijančio maldoje, Eucharistijoje, Susitaikinimo sakramente ir vienuolinės bendruomenės gyvenimą ženklinančios bendrystės dvasingume, patirtimi. Iš to kylanti evangelinė laikysena prisideda prie dvasių skyrimo gebėjimo ir kritinio jausmo, kaip pamatinio ir būtino auklėjamojo proceso aspekto, ugdymo. Kad ir kokia būtų jų specifinė užduotis, pašvęstieji asmenys mokykloje *uždega* kontempliaciniam žvilgsniui mokydami tylos, leidžiančios išgirsti Dievą, atkreipti dėmesį į kitus, į aplinkinę tikrovę, į kūrinių. Be to, susitelkdami į tai, kas esminga, pašvęstieji asmenys žadina autentiškų susitikimų poreikį, atnaujina gebėjimą stebėtis ir rūpintis kitu, atrastu kaip broliu.

Pilnatviškai gyventi Evangelija

25. Savo tapatybės galia pašvęstieji asmenys „*gyvai primena Jėzaus kaip įsikūnijusio Žodžio gyvenseną bei veikseną savo Tėvo ir savo brolių atžvilgiu*“ (19). Pirmutinis ir pagrindinis pašvęstųjų asmenų indėlis į auklėjamąją misiją mokykloje yra jų gyvenimo evangelinis radikalumas. Tokia gyvensena, paremta dosniu atsaku į Dievo pašaukimą, tampa visiems auklėjamosios bendruomenės nariams skirtu kvietimu pagal įvairias gyvenimo būkles tvarkyti savo egzistenciją taip, kad ji būtų atsakas Dievui.

Liudyti skaistumo, neturto ir klusnumo ženklinaimą gyvenimą

26. Šioje perspektyvoje pašvęstieji asmenys liudija, kad širdies, kūno ir gyvenimo skaistumas yra tobula ir galinga žmogų išlaisvinančios, gilaus džiaugsmo kupinos ir misijai pasirengusios visiškos meilės Dievui išraiška. Taip pašvęstieji asmenys moko jaunuolius iki galo išskleisti gebėjimą mylėti ir visapusiškai bręsti kaip asmenybėms. Tai labai svarbus liudijimas kultūroje, linkusioje vis labiau subanalinti žmogiškąją meilę ir užsi-sklešti nuo gyvybės. Visuomenėje, kur viskam trokštama garantijų, pašvęstieji asmenys savanoriškai pasirinkto *neturto* dėka gyvena kukliai bei tenkindamiesi tuo, kas esminga, taip skatindami teisingą santykį su daiktais bei patikėdami save Dievo apvaizdai. Laisvė nuo daiktų leidžia jiems be išlygų atsidėti jaunimo auklėjimui, tampant nepelnytos Dievo meilės ženklu pasaulyje, kur materializmas ir turėjimas, rodosi, ima viršų prieš būtį. Galiausiai gyvendami *klusnumo* dvasia jie visiems primena vienatinio Dievo valdžią ir, priešingai pagundai valdyti, liudija tikėjimo pasirinkimą, prieštaraujantį individualizmo bei tenkinimosi savimi formoms.

Išreikšti savęs dovanojimą

27. Kaip Jėzus save dovanojo mokiniams, taip ir pašvęstieji asmenys dovanoja save misijos adresatų naudai: pirmiausia mokinių, tačiau taip pat tėvų bei kitų auklėtojų. Tai juos skatina gyventi malda bei kasdieniu sekimo Kristumi atsaku stengiantis tapti vis tinkamesniais įrankiais darbui, kurį per juos atlieka Dievas.

Kvietimas dovantoti save mokyklai, visiškai tam atsiduodant didelėje bei tikroje laisvėje, daro pašvęstuosius as-

menis gyvu Viešpaties, kuris už visus aukojasi, liudijimu. Šis maloningumo ir meilės perteklius verčia vertinti jų savęs dovanojimą labiau už bet kurių tikslingumą (20).

Žvelgiant į Mariją

28. Pašvęstieji asmenys atranda Marijoje pavyzdį, įkvėpiančią juos bendraujant su Dievu bei gyvenant žmogiškojoje istorijoje. Marija dėl savo gebėjimo priimti ir ilgai svarstyti žodį savo širdyje, skaityti istoriją pagal Dievo planą ir kontempliuoti Jį, laike esantį bei veikiantį, yra pranašiškos vilties ikona. Jos akyse išžiūriame išmintį, darniai vienijančią susitikimo su Dievu ekstazę ir kuo didžiausią kritinį realizmą pasaulio atžvilgiu. *Magnificat* yra tobula Mergelės pranašystė, nuolatos vis iš naujo aidinti pašvęstojo asmens dvasioje kaip niekada nesibaigiantis Viešpaties, pasilenkiančio prie mažųjų bei neturtingųjų, kad jiems dovanotų gyvenimą ir gailestingumą, šlovinimas.

II. PAŠVĖSTŪJŲ ASMENŲ AUKLĖJAMOJI MISIJA ŠIANDIEN

29. Pašvęstųjų asmenų „profilis“ aiškiai rodo, jog auklėjamoji veikla mokykloje atitinka pašvęstojo gyvenimo prigimtį. „Dėl Dvasios dovanų ypatingo patyrimo uoliai klausantis Žodžio ir praktikuojant atpažinimą, taip pat auklėjimo tradicijų turtingo paveldo, kurį jų institutas sukaupe laiko tėkmėje, pašvęstieji asmenys“ auklėjimo srityje tikrai „gali išplėtoti ypač vaisingą veiklą“ (21). Todėl pašvęstojo gyvenimo srityje, viena vertus, „skatintinos naujos kultūrinės pastangos, leidžiančios pakelti asmeninio pasirengimo lygį“ (22), ir, kita vertus, nuolatinis atsivertimas siekiant sekti Jėzų, kuris yra *kelias, tiesa ir gyvenimas* (plg. *Jn 14, 6*). Tas kelias yra sunkus ir varginantis, tačiau sykiu leidžia priimti dabartinio meto iššūkius ir išpareigoti Bažnyčiai patikėtai auklėjamajai misijai. Katalikiškojo auklėjimo kongregacija, suvokdama, jog visos temos nuodugnai išgvildenti negalės, pasitenkins tikrai kai kurių šios misijos aspektų aptarimu. Ji trokšta pirmiausia apmąstyti ypatingą treją indėlį, kuriuo pašvęstieji asmenys prisideda prie mokyklinio auklėjimo: pirma, ryšį tarp auklėjimo ir evangelizacijos; antra, „vertikalus“ santykio, tai yra atvirumo Dievui, ugdymą; ir galiausiai „horizontalus“ santykio, tai yra svetingumo kito atžvilgiu ir gebėjimo kartu gyventi, ugdymą.

Auklėtojai pašaukti evangelizuoti

Eikite... skelbkite Evangeliją visai kūrinijai (Mk 16, 15)

Pašvęstųjų asmenų auklėjimo patirtis

30. „Norėdama įvykdyti iš savo dieviškojo steigėjo gautą pavidimą – skelbti visiems žmonėms išganyto slėpinį ir visa atnaujinti Kristuje – šventoji Motina Bažnyčia privalo rūpintis ir pilnatvišku žemiškuoju žmogaus gyvenimu, kiek jis susijęs su dangiškuoju pašaukimu; tad ir auklėjimo pažanga bei plėtojimas yra jos veiklos dalis“ (23). Auklėjamoji veikla – tiek katalikiškosiose,

tiek kitose mokyklose – pašvęstiesiems yra pašaukimas ir gyvenimiškasis pasirinkimas, šventumo kelias, teisingumo ir solidarumo – pirmiausia neturtingiausių jaunuolių, kuriems gresia įvairūs paklydimai bei pavojai, atžvilgiu – reikalavimas. Pasišvęsdami auklėjimo misijai mokykloje pašvęstieji asmenys prisideda prie to, kad kultūros duona būtų pasiūlyta tiems, kuriems jos labiausiai reikia. Jie laiko kultūrą žmogaus vientisos savirealizacijos, jo orumą atitinkančio gyvenimo lygio pasiekimo bei atsivėrimo susitikimui su Kristumi ir Evangelija pamatine sąlyga. Tokia veikla šaknijasi pedagoginėje išmintyje, leidžiančioje patvirtinti auklėjimo kaip jėgos, gebančios prisidėti prie asmens brandos, atverti jį tikėjimui bei atsiliiepti į tokios sudėtingos mūsų šiandienės visuomenės iššūkius, vertę.

Dabarties iššūkių akivaizdoje

Globalizacijos procesas

31. Naujojo amžiaus horizontą ženklina globalizacijos procesas. Tai reiškinys, išsiskiriantis sudėtinga dinamika. Kai kurie jo padariniai teigiami, pavyzdžiui, galimybė susitikti tautoms ir kultūroms, bet turi ir neigiamų aspektų, grasinančių dar tolesnėmis nelygybėmis, neteisybėmis ir marginalizacijomis. Globalizacijos sukeltų permainų sparta ir sudėtingumas atsiliepia ir mokyklai: jai gresia pavojus būti išnaudojamai gamybinių-ūkinių struktūrų poreikių, ideologinių prietarų ar politinių išskaičiavimų, užtemdančių jos auklėjamąją paskirtį. Tokia situacija verčia mokyklą energingai patvirtinti savo savitą vaidmenį, kurį ji atlieka akindama mąstyti bei kritiškai vertinti. Jų pašaukimas įpareigoja pašvęstuosius asmenis skatinti žmogaus asmens orumą bendradarbiaujant su mokykla, idant ši taptų vientiso auklėjimo, evangelizacijos ir gyvo dialogo tarp žmonių iš skirtingų kultūrų, religijų bei socialinių aplinkų mokymo vieta (24).

Naujosios technologijos

32. Naujųjų technologijų nepaliaujama plėtra bei nuolatinis vystymasis teikia priemonių ir įrankių, kurių vos prieš kelerius metus dar nebuvo įmanoma įsivaizduoti, tačiau sykiu kelia klausimų dėl žmogaus vystymosi ateities. Technologinių naujovių apimtis bei gylis daro įtaką priėjimo prie žinių, socializacijos, ryšio su gamta procesams ir pranašauja radikalias, ne visada teigiamas permainas plačiose žmogaus gyvenimo srityse. Pašvęstieji asmenys negali nekelti klausimo, koks yra šių technologijų poveikis asmenims, komunikacijos būdams ir visuomenės ateičiai.

Mokyklos užduotis

33. Tokių permainų akivaizdoje mokyklai tenka svarbus vaidmuo ugdant naujasias kartas. Norint, kad naujosiomis technologijomis, ypač internetu, būtų naudojamos atsakingai, būtinas tinkamas etinis ugdymas (25). Idant šiomis technologijomis būtų naudojamosi išvalgiai ir išmintingai, pašvęstieji asmenys kartu su visais

besidarbuojančiais mokykloje privalo pažinti naujų technologijų procesus, kalbas, galimybes bei iššūkius, bet pirmiausia tapti *komunikavimo mokytojais* (26).

...žmogaus ateities labui

34. Prie mokyklai kylančių šiandienės visuomenės iššūkių priskirtinos grėsmės gyvybei bei šeimai, genetinės manipuliacijos, didėjanti aplinkos tarša, plėšikiškas gamtinių išteklių naudojimas, neišspręsta ištisas tautas mūsų pasaulio Pietuose žlugdančio nepakankamo išsivystymo bei skurdo drama. Į šiuos visiems gyvybiškai svarbius klausimus derėtų atsakyti plačia ir atsakinga vizija, skatinančia žmogaus ir kūrinijos kilnumą gerbiančią gyvenimo sampratą. Tai reiškia ugdyti asmenis, gebančius valdyti bei perkeisti procesus ir įrankius žmogiškumo bei solidarumo dvasia. Šiuo rūpesčiu dalijasi visa tarptautinė bendrija, dedanti pastangas, kad politika ir nacionalinės auklėjimo programos prisidėtų prie ugdomosios veiklos plėtros šia linkme (27).

Aiški antropologinė misija

Antropologinio pagrindo būtinumas

35. Mokyklos siūlomo ugdymo antropologinio pagrindo nuskaidrinimas yra mūsų sudėtingoje visuomenėje vis labiau neatidėliotina būtinybė.

Žmogus apibrėžiamas kaip *racionalus*, tai yra kaip protingas ir laisvas, taip pat kaip *santykiškas*, tai yra kaip neatsiejamas nuo santykio su kitais asmenimis. Egzistavimas kartu su kitu susijęs su buvimo žmogiškuoju asmeniu – vyru/ moterimi – lygmeniu ir etiniu jo elgesio lygmeniu. Žmogiškojo *ethos* pagrindą sudaro jo buvimas Dievo, kuris yra asmenų bendrystėje Trejybė, paveikslu. Tad asmenų egzistencija yra kvietimas ir užduotis egzistuoti kito labui.

36. Įsipareigojimas bendrystės dvasingumui XXI amžiuje yra supratimo, kad žmogus sukurtas pagal Dievo paveikslą, išraiška. Tokia vizija apšviečia vyro ir moters slėpinį. Žmogiškasis asmuo patiria savo žmogiškumą tiek, kiek geba dalyvauti kito, ikūnijančio originalų ir nepakartojamą planą, žmogiškume. Tą planą įmanoma įgyvendinti tik tai turint prieš akis santykio ir dialogo su „tu“ abipusiškumo bei atvirumo Dievui matmenį. Taip suprantamas abipusiškumas pagrindžia savęs dovanojimą bei *artumą* kaip solidarų atvirumą kiekvienam asmeniui. Toks artumas autentiškiausiai šaknijasi Kristaus, įsikūnijusio Žodžio, troškuso būti arti žmogaus, slėpinyje.

Pilnatviško humanizmo perspektyvoje

37. Ideologinio pliuralizmo ir „žinijos“ plitimo akivaizdoje pašvęstieji asmenys siūlo *pilnatviško* humanizmo viziją (28), kuri yra atvira Dievui, mylinčiam visus asmenis ir kviečiančiam juos vis labiau tapti „panašius į jo Sūnaus pavidalą“ (plg. *Rom* 8, 29). Šis dieviškasis

planas yra krikščioniškojo humanizmo šerdis: „Kristus <...> pačiam žmogui pilnatviškai parodo, kas yra žmogus, ir atskleidžia jo pašaukimo kilnumą“ (29). Teigti žmogiškojo kūrinio didybę nereiškia jo trapumo ignoravimo: asmenyse atsispindintis Dievo paveikslas iš tikro yra iškreiptas nuodėmės. Išsilaisvinimo iš bet kurios priklausomybės, taip pat nuo Dievo, iliuzija visada baigiasi naujomis vergystės, prievartos ir engimo formomis. Tą patvirtina kiekviena žmogaus patirtis, taip pat žmonijos istorija, sklidina kraujo, išlieto ideologijų ir politinių režimų, troškusių sukurti *naują žmoniją* be Dievo, vardu (30). Tuo tarpu laisvė, kad būtų autentiška, turi būti matuojama asmens tiesa, kuri pilnatviškai apreiškta Kristuje, ir išlaisvinti iš to, kas neigia asmens kilnumą bei trukdo jam siekti savojo bei kitų gėrio.

Tiesos apie žmogiškąjį asmenį liudytojai

38. Pašvęstieji asmenys įsipareigoja liudyti mokykloje tiesą apie asmenį ir Šventosios Dvasios perkeičiančią jėgą. Savo gyvenimu jie patvirtina, kad tikėjimas, iškeldamas ir stiprindamas žmogiškąsias vertybes, apšviečia visą auklėjimo sritį. Pirmiausia katalikiškajai mokyklai tenka prioritentinė užduotis „mokyklinės žinijos visumoje išryškinti krikščioniškąjį požiūrį į pasaulį, gyvenimą, kultūrą, istoriją“ (31).

...tarpininkaujantys kultūrai

39. Todėl svarbu iš naujo patvirtinti humanistinį ir dvasinį žinijos ir įvairių mokyklinių disciplinų matmenį pedagoginiame kontekste, linkusiam nustumti jį į antrą planą. Studijuodamas ir tirdamas asmuo prisideda prie savo paties ir savo žmogiškumo tobulinimo. Studijos tampa keliu į asmeninį susitikimą su tiesa, susitikimo su pačiu Dievu „vieta“. Šitai suprantama žinija gali padėti paskatinti žmogų atsiverti Dievo ieškojimui, gali būti didi laisvės tiesai patirtis, tarnaudama pavienio asmens ir visos bendruomenės brandai bei žmogiškumo skatinimui (32). Visa tai iš pašvęstųjų asmenų reikalauja rimtai patikrinti savo auklėjamosios pasiūlos kokybę ir niekada neišleisti iš akių pačių kultūrinio bei *profesinio* ugdymosi.

... ir įsipareigojantys „neformalaus auklėjimo“ srityje

40. Kita ne mažiau svarbi evangelizacijos ir humanizacijos sritis yra „neformalus auklėjimas“, tai yra visų tų, kuriems neprieinama įprastinė mokyklinė programa, auklėjimas. Pašvęstieji asmenys jaučia pareigą dalyvauti ir skatinti inovacinius projektus šiose aplinkose. Tokiose aplinkose neturtingiausiems jaunuoliams reikia suteikti tinkamo, jų moraliniam, dvasiniam ir religiniam augimui dėmesingo, socializaciją skatinančio ir diskriminaciją įveikiančio ugdymo galimybę. Tai nėra nauja, nes liaudies sluoksnių auklėjimas buvo pirmutinis daugelio vienuolinių šeimų darbas. Šiandien svarbu patvirtinti tokią dėmesį, kurio niekada netrūko, tinkamomis priemonėmis bei projektais.

Nuorodos

- (1) Plg. JONAS PAULIUS II. Posinodinis apaštališkasis paraginimas *Vita consecrata* (1996 m. kovo 25 d.), 72–73: AAS 88 (1996), 447–449.
- (2) Plg. JONAS PAULIUS II. Enciklika *Redemptoris missio* (1990 m. gruodžio 7 d.), 38: AAS 83 (1996), 286.
- (3) Plg. JONAS PAULIUS II. Posinodinis apaštališkasis paraginimas *Vita consecrata*, 73: AAS 88 (1996), 448.
- (4) Plg. ŠVENTOJI KATALIKIŠKOJO AUKLĖJIMO KONGREGACIJA. Katalikiškoji mokykla (1977 m. kovo 19 d.); plg. KATALIKIŠKOJO AUKLĖJIMO KONGREGACIJA. Katalikiškoji mokykla ant trečiojo tūkstantmečio slenksčio (1997 m. gruodžio 28 d.).
- (5) Plg. ŠVENTOJI KATALIKIŠKOJO AUKLĖJIMO KONGREGACIJA. Pasaulietis katalikas – tikėjimo liudytojas mokykloje (1982 m. spalio 15 d.).
- (6) Plg. POPIEŽIŠKOJI KULTŪROS TARYBA. Dėl kultūros pastoracijos (1999 m. gegužės 23 d.).
- (7) JONAS PAULIUS II. Laiškas dėl Popiežiškosios kultūros tarybos įsteigimo (1982 m. gegužės 20 d.): AAS 74 (1982), 685.
- (8) Plg. JONAS PAULIUS II. Posinodinis apaštališkasis paraginimas *Vita consecrata*, 96: AAS 88 (1996), 471.
- (9) KATALIKIŠKOJO AUKLĖJIMO KONGREGACIJA. Aplinkraštis didžiai gerbiamiems generoliniams vyresniesiems, didžiai gerbiamoms generalinėms vyresniosioms ir apaštališkojo gyvenimo draugijų pirmininkams, atsakantiems už katalikiškąsias mokyklas (1996 m. spalio 15 d.): *Enchiridion Vaticanum*, t. 15, 837.
- (10) JONAS PAULIUS II. Posinodinis apaštališkasis paraginimas *Vita consecrata*, 1: AAS 88 (1996), 377.
- (11) Ten pat, 65, p. 441.
- (12) Ten pat, 18, p. 391.
- (13) Plg. VATIKANO II SUSIRINKIMAS. Dogminė konstitucija apie Bažnyčią *Lumen gentium*, 43–44.
- (14) JONAS PAULIUS II. Posinodinis apaštališkasis paraginimas *Vita consecrata*, 87: AAS 88 (1996), 463.
- (15) Plg. JONAS PAULIUS II. Apaštališkasis laiškas *Novo millennio ineunte* (2001 m. sausio 6 d.), 30: AAS 93 (2001), 287.
- (16) Ten pat, 43, p. 296.
- (17) JONAS PAULIUS II. Posinodinis apaštališkasis paraginimas *Vita consecrata*, 96: AAS 88 (1996), 472.
- (18) ŠVENTOJI KATALIKIŠKOJO AUKLĖJIMO KONGREGACIJA. Pasaulietis katalikas – tikėjimo liudytojas mokykloje, 43.
- (19) JONAS PAULIUS II. Posinodinis apaštališkasis paraginimas *Vita consecrata*, 22: AAS 88 (1996), 396.
- (20) Plg. Ten pat, 105, p. 481.
- (21) PAŠVĖSTOJO GYVENIMO INSTITUTŲ IR APAŠTALIŠKOJO GYVENIMO DRAUGIJŲ KONGREGACIJA. Iš naujo pradėti nuo Kristaus (2002 m. gegužės 19 d.), 39.
- (22) Ten pat, 39.
- (23) VATIKANO II SUSIRINKIMAS. Krikščioniškojo auklėjimo deklaracija *Gravissimum educationis*, pratarė.
- (24) Plg. KATALIKIŠKOJO AUKLĖJIMO KONGREGACIJA. Katalikiškoji mokykla ant trečiojo tūkstantmečio slenksčio, 11.
- (25) Plg. POPIEŽIŠKOJI VISUOMENĖS KOMUNIKAVIMO PRIEMONIŲ TARYBA. Interneto etika (2002 m. vasario 22 d.), 15.
- (26) Plg. POPIEŽIŠKOJI VISUOMENĖS KOMUNIKAVIMO PRIEMONIŲ TARYBA. Bažnyčia ir internetas (2002 m. vasario 22 d.), 7.
- (27) UNESCO VISUOTINIS SUSIRINKIMAS. *Résolution adoptée sur la rapport de la Commission V. Séance plénière* (1997 m. lapkričio 12 d.).
- (28) Plg. PAULIUS VI. Enciklika *Populorum progressio* (1967 m. kovo 26 d.), 42: AAS 59 (1967), 278.
- (29) VATIKANO II SUSIRINKIMAS. Pastoracinė konstitucija apie Bažnyčią šiandieniam pasaulyje *Gaudium et spes*, 22.
- (30) Plg. JONAS PAULIUS II. Enciklika *Redemptoris missio*, 8: AAS 83 (1991), 256.
- (31) KATALIKIŠKOJO AUKLĖJIMO KONGREGACIJA. Katalikiškoji mokykla ant trečiojo tūkstantmečio slenksčio, 14.
- (32) Plg. JONAS PAULIUS II. Kalba Popiežiškosios mokslų akademijos visuotiniame susirinkime (2000 m. lapkričio 13 d.): AAS 93 (2001), 202–206.

(*Tėsinys kitame numeryje*)

Kardinolas Kasperis: „Ekumenizmas Benediktui XVI yra prioritetas“

(KAP) Pasak Popiežiškosios krikščionių vienybės tarybos prezidento kardinolo Walterio Kasperio, Ekumeninio patriarchato delegacija, viešėjusi Romoje naujojo popiežiaus inauguracijos proga, pakvietė Benediktą XVI apsilankyti Istambule. Interviu Austrijos katalikų žinių agentūrai „Kathpress“ kardinolas balandžio 26 d. sakė, jog susitikimas su delegacija, kuriai vadovavo Smolensko metropolitas Kirilas, buvęs „labai teigiamas“.

Pasak kardinolo, ekumenizmas naujam popiežiui esąs prioritetas. Bažnyčių vienybė, taikūs santykiai su kitomis Bažnyčiomis Benediktui XVI esąs svarbus ir labai asmenišką reikalą. Kardinolas Kasperis tikisi ekumeninės pažangos. Pirmuosius popiežiaus ekumeninius susitikimus ne tik ženklino gera aplinka, jie buvę reikšmingi ir turinio požiūriu. Jų metu kalbėta apie bendruosius pagrindus, taip pat bendrą interesą pabrėžti krikščioniškąsias Europos šaknis.

Pirmoji popiežiaus Benedikto XVI bendroji audiencija

(KAP) Balandžio 27 d., trečiadienį, Šv. Petro aikštėje popiežius Benediktas XVI surengė savo pirmą bendrąją audienciją. Susitikti su naujuoju popiežiumi į Vatikaną atvyko apie 40 tūkst. tikinčiųjų.

Kreipdamasis į susirinkusiuosius, popiežius sakė trokštąs, kad jo pontifikatas tarnautų „žmonių bei tautų susitaikinimui ir geram tarpusavio supratimui“. Pasirinkdamas vardą, jis norėjęs parodyti, jog seksias „drąsiai taikos popiežiumi Benediktu XV, mėginusiu užkirsti kelią Pirmojo pasaulinio karo dramai ir jo padariniams“. Sykiu, pasak popiežiaus, jo vardas turįs priminti Europos globėją šv. Benediktą. Šiame kontekste popiežius taip pat paminėjo Europos globėją Edithą Stein. Benediktas XVI sakė, jog, rem-

damasis „vakarietiškosios vienuolystės tėvu“ Benediktu, krikščionis gali gyventi pagal jo vienuoliškąją regulą nieko nestatydamas pirma Kristaus.

Benediktas XVI pareiškė ketinąs tęsti kassavaitinių trečiadienio audiencijų tradiciją ir savo pirmtako katechezę psalmių tema.

Popiežius kreipėsi į susirinkusius maldininkus italų, prancūzų, anglų, vokiečių ir ispanų kalbomis. Dėkodamas už maldas, lenkų maldininkams jis trumpą sveikinimo žodį tarė savo pirmtako kalba.

Benedikto XVI sekmadienio malda gegužės 1-ąją

(KAP) Gegužės 1 d. 12 val. popiežius Benediktas XVI pirmąkart vedė sekmadienio vidudienio malda iš savo apartamentų apaštališkųjų rūmų trečiajame aukšte. Šventasis Tėvas pasveikino tą sekmadienį Velykas šventusias Ortodoksų ir Rytų Bažnyčias. Jis pakartojo tradicinį ortodoksų Velykų sveikinimą „Christos anesti“ (Kristus prisikėlė). „Prisikėlęs Kristus kviečia mus ryžtingai eiti keliu į pilnutinę bendrystę“, – sakė popiežius Šv. Petro aikštėje susirinkusiems apie 100 tūkstančių tikinčiųjų, kurie Šventajam Tėvui pritarė plojimais.

Gegužės 1-osios proga Šventasis Tėvas kalbėjo apie socialinį teisingumą ir tinkamas darbo sąlygas. Jis priminė, kad lygiai prieš 50 metų popiežius Pijus XII, siekdamas „pabrėžti Kristaus buvimą darbo pasaulyje“, Katalikų Bažnyčioje įvedė Šv. Juozapo Darbininko šventę. Šventasis Tėvas taip pat nurodė savo pirmtako Jono Pauliaus II encikliką *Laborem exercens*. Kalbėdamas šia tema popiežius Benediktas XVI reiškė viltį, kad jauniems žmonėms bus sukurta pakankamai darbo vietų. Jis taip pat sveikino prieš 60 metų įsikūrusį Italijos katalikų darbininkų judėjimą (ACLI).

Popiežius Benediktas XVI priminė, kad jo pirmtakas Jonas Paulius II reguliariai vidudienio malda ketvirtį amžiaus lydėjo Bažnyčios ir pasaulio istorijos įvykius. Po to jis išreiškė solidarumą visoms tautoms, kenčiančioms dėl karo, ligų ar skurdo. Popiežius pareiškė ypatingą susirūpinimą dėl pilietinio karo pavojų keliančių susirėmimų Toge.

Bendrojoje audiencijoje popiežius Benediktas XVI tęsė psalmių komentarą

(KAP) Gegužės 4 d., trečiadienį, vykusioje antrojoje pontifikato bendrojoje audiencijoje popiežius Benediktas XVI tęsė pirmtako Jono Pauliaus II pradėtą ir po sausio 26 d. audiencijos nutrauktą psalmių aiškinimo ciklą. Kalbėdamas maldininkams popiežius Benediktas XVI naudojo Jono Pauliaus II parengtu tekstu apie 121 psalmę, kuri papildė kai kuriomis išvalgomis. Papildydamas pirmtako komentarą Šventasis Tėvas teigė, kad turta, galia, garbė ir komfortas yra pagundos. Tikrasis žemiškosios piligrimystės tikslas – Dievo siekimas.

Po katechezės popiežius įvairiomis kalbomis pasveikino susirinkusius maldininkus juokaudamas dėl tarsenos sunkumų. Po lietuvių kalba ištartų sveikinimo žodžių popiežius paaiškino: „Tai buvo lietuviškai. Bent jau turėjo būti lietuviškai“. Panašiai autoironiškai jis komentavo vengrų ir čekų kalbomis ištartus pasveikinimus. Daugiausia plojimų ir dėkojimo šūksnių Šventasis Tėvas sulaukė ištaręs pasveikinimą gausiai susirinkusiems lenkų maldininkams.

BAŽNYČIOS ŽINIOS

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
Šventaragio 4
Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios
informacijos centras
Papilio 5, LT-44275 Kaunas

REDAKCINĖ KOMISIJA

Pirmininkas
arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ
Nariai: vysk. Jonas Boruta SJ
vysk. Jonas Kauneckas
kun. Artūras Jagelavičius
kun. Leonas Povilas Zaremba SJ
kun. Lionginas Virbalas SJ
kun. Kęstutis Rugevičius
Vyskupijų atstovai:
kun. Arūnas Poniškaitis
diak. Domas Gatautas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

Vita Filipova / Kazlų Rūda
Jūratė Kadusauskaitė / Marijampolė
kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kun. Saulius Stumbra / Klaipėda
Laima Zimkienė / Šiauliai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio 5
LT-44275 Kaunas, Lietuva

TELEFONAI

Redakcija: 323 853
Platinimo tarnyba: 322 776
Faksas: 323 853
El. paštas: lkbic@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Studentų 48a
LT-51367 Kaunas

TIRAŽAS 800 egz.

ISSN 1392-6098

© 2005, „Bažnyčios žinios“